VESİKALI AKİS

DAMAD-I Hazret-i Şehriyarî Metin Toker, gazetelerde ilân etti durdu: «Bir vesikamız var!»

Bilir misiniz, bayağı üzüldüm; Metin Toker'in topu topu bir tanecik mi vesikası varmış... Vah vah!...

Vesikası ortada

VESİKASI neymiş? Bizim Radyo'nun anatomisini vereceksiniz. İlânlarını okuyunca benim aklıma Bizim Radyo'ya burdan kimlerin, nasıl haber ilettiklerini belgeleriyle vereceği geldi.

Vesikasını görmek için Akis'i açtım, aradım, aradım, Akis'in tam ortasında renkli bir vesika gördüm ama, bu başka vesika... Bu vesika, Koç Ticaret Şirketinin, yani Vehbi Koç'un iki büyük sayfalık kamyon ilânı ile bir sayfalık kadın çorabı ilânı ve yine bir bütün sayfalık banka ilânıdır. Akis'de bu türlü vesikalar her zaman bol bol bulunurdu. Ama bu seferki ek ve büyük bir vesikadır ve Akis'in tam ortasına girmiştir.

Özel sektör beslemesi

BESLEME Basın diye bir sözvardı yakınlara kadar. Besleme Basın deyince, çıkarları için iktidarı destekleyen gazeteler, gazeteciler akla gelir. Pekiy, hükûmetin bol ilânlarıyla beslenenler beslemedir de, özel sektörün ilânlarıyla beslenen nedir? Cevap verelim: Özel besleme...

Bir insan ille de besleme olacaksa devlet beslemesi «genel besleme» olması, özel besleme olmasından çok daha iyidir.

Gırtlağına, hayır burnunun ucuna kadar ilân yolu ile özel sermayenin beslemesi olanlar, elbette devletçi olanlarla, toplumcularla saldıracaklardır; beslene beslene enseleri, gerdanları, göbekleri bıldık bıldık olup saldıracaklar. Bu ilânlar onlara boşuna verilmiyor ya...

Ya kendisi

METİN Toker yediğini inkâr edenlerden değildir; görevini de çok iyi yapıyor. Bizim Radyo için verdiği vesika neymiş? Bu radyo, birtakım kişileri tutuyor, birtakım kişileri de yeriyormuş. Öyleyse bu radyonun tuttukları, «kuzey ikliminin sevgilileri» imiş.

İşte ok atmak diye buna derler. Ama Damat Bey, eskiden Zafer gazetesinde övgüler döşendiği Adnan Menderes gibi «Hafıza-i Beşer nisyan ile malûldür» sanıyor. D.P. iktidarının muhalifiyken Bizim Radyo'nun sevgilileri arasında, en başta Akis geliyordu. Metin Toker, bir çoklarının eski sevgilisi olduğunu unuttuğu gibi, Bizim Radyo'nun da eski sevgilisi olduğunu unutuyor.

Ah Menderes

AH Menderes, ah... Sen çok işler ettin... Bu kadar işlerinin arasında, ne olurdu, bir de kızın olsaydı da, daha atik davranıp Metin Toker'i kendine damat ediverseydin ya...

ZAVALLI TÜRKÇE

Akis'ten Türk halkının çektiği yetmezmiş gibi, türkçe de çok çekiyor. İşte damat beyin vesikasından bir cümle:

«Yayınları yapanlar bunların Türkiye'de mümkün nisbetinde fazla dinlenmesini sağlamak amacındadırlar.»

Şu Metin Toker, hiç olmazsa, «mümkün nisbetinde» olsun doğru yazamaz mı?

Meçhul şöhret

BİZİM Radyo'nun övdüklerinden biri de Melih Cevdet Anday'mış. Akis'te resmi var, resim altına da şöyle yazmışlar: «Meçhul şöhret»

Hani söylenecek çok söz var ama, insanın terbiyesi elvermiyor. Melih Cevdet «meçhul şöhret» öyle mi?...

Evet, senin gibi bir «Meçhul şöhret» değil... Bre Metin Toker senin hiç mi Türk şiirinden, Türk sanatından, Türk edebiyatından, Türk basınından haberin yok?... Evet, yoktur... Türkiye'den haberin yok ki, onlardan haberin olsun... Türkiye, Türk halkı senin için «meçhul» diyor!

Maskeli Beş'ler.

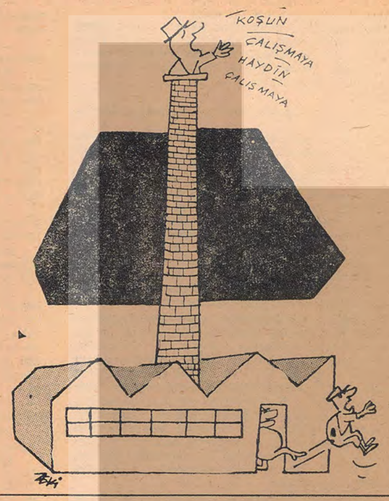

Basın Sergisi

Milliyet

BELEDİYE Başkanı Kâmran Görgün Cumartesi günü Şehir Tiyatroları Müdürlüğünden, Fatih Tiyatrosunda sahne e konan Aziz Nesin'in «Biraz Gelir Misiniz?» piyesinden bir nüsha ile provalarda çekilen fotoğraflardan bir kaç adet istedi. Aynı gece piyesin ilk oyunu oynandı ve Pazar günü de oyunculardan Rauf Ulukut'un «hastalığı» gerekçesiyle sahneden kaldırıldı. Pazartesi günü gazeteciler Kâmran Görgün'e sordular:

«— Biraz gelir misiniz?» Niçin sahneden kaldırıldı?

— Ya öyle olmuş... Rauf Ulukut hastalanmış galiba gazetelerden okudum!

— Amma siz Cumartesi günü eserle, resimleri incelediniz!

— Tamamen tesadüfü. Ben tiyatroya meraklıyım... Söyle bir bakayım, dedim. İki sahife okudum, sonra işim çıktı bitiremedim!

Yeni Sabah

AZİZ Nesin'in telifi olan «Biraz Gelir misiniz?» isimli piyesi Şehir Tiyatrosu bu gece oynamış ve hemen afişten indirmiş. İdareciler kendilerine sorulacağı sorunu biliyorlar: Mahzurlu İdiyse niçin repertuara aldınız, değilse neden bir gecede kaldırdınız? Minareyi calarken, mitekim kılıfını da hazırlamışlar. Daha sorulmadan «Baş rolü oynayan Rauf Ulukut hastalandı da ondan» diyorlar. Dublörü yok muydu, demiyeceğim. Yalnız merak edenlere haber vereceğim ki. Vasfi Riza Zobu, Rauf Ulukut'a hastalansın diye tebeşir yutturmuştur.

VATAN

AZİZ Nesin'in sahneden kaldırılan piyesi için bizim Vatan şöyle bir başlık atmış:

«Cumartesi günü başlayan piyesin Pazar günü kaldırılışı çok hayret uyandırdı.»

Buna en az hayret eden yine Aziz Nesin olmuştur. Pazar günü çıkacak dergisinin, Cumartesi'nin toplatıldığını çoook gördüğü için...

Kendi oyunu kalkarsa sahne boş kalmaz ya.

Demokrasi oyununa devam.

Rıfat ILGAZ

★

Genç adam kapıdan girdi, ayaklarının ucuna basarak sessizce yürüdü, sevdiği kızın gözlerini ellerile kapadı ve dedi ki:

«— Bil bakalım ben kimim? Eğer üç isimde bulamazsan seni öpeceğim.»

Genç kız tahmin yapmaya başladı:

«— George Washington, William Shakespeare, Giyom Tell.»

Henry Ford ve eşi, evliliklerinin 50 inci yıldönümü münasebetiyle şereflerine verilen bir ziyafete gitmişlerdi. Bir ara davetlilerden biri Henry Ford'a sordu:

«— Bu başarılı evliliğinizi neye borçlusunuz?»

Henry Ford cevap verdi:

«— Tıpkı otomobil sanayiinde yaptığım gibi, aynı modele sadakat göstermiş olmamal.»

Selâmi AKPINAR

TASVİR

Bir Ermeni vatandaşdan bir atasözü öğrendim. Çok hoşuma gitti. Bilmiyorsanız size de ben öğreteyim: Rumun karısı kocasını beşler. Yahudinin zengini fakirini besler. Ermeninin fakiri zengini besler. Türkün ölüsü dirisini besler (Yani Türk ölür, maaşı yakınlarına kalır.)

Gazetelerde okudukı: Sayın senatörümüzün kadınların 20 yıl da tekaüd olmalarını sağlayacak bir kanun teklif etmiş.

Böyle bir kanun teklif edilmemeliydi. O halde kabul edilmemelidir. Milletvekillerimiz ve senatörlerimiz, her elimdeki hıyar diyenin arkasından bir avuç tuzla koşmamalıdırlar.

VEHBİ BELGİL

AKŞAM

ESKİ MBK üyelerinden tabii senatör Ahmet Yıldız, yanında genç bir üniversiteli kız ve erkek olduğu halde, gidip masasına oturmuş. Oturulur oturulmaz da söz son nümayişlerden ve ihtilâlden açılmış.

İhtilâl sözlerinden kız öğrenci çok hoşlanyormuş «Bu gerilelere, bu gecekondu partilerine haddini bildirmek lâzım artık...» demiş. Erkek öğrenci ise 27 Mayıs İhtilâlinin iyi neticelemediğini bildirerek, Rus İhtilâlinden bahsetmiş. Rus İhtilâlinden bahsederken de şunları söylemiş:

«İhtilâlden sonra bir Rus köylüsü ilk defa boy aynasında kendini görmüş ve (Ben neymişim meğer) demiş Bir ara ayna kırılmış, köylü ayna parçasına bakmış ve bu defa da (Ohoo ben birşey değilmişim yahu) seklinde konuşmuş. İşte bizim İhtilâl de böyle oldu. Bir işe de yaramadı...» Yıldız ise bu söz söylemezmiş amma sadece hakkımız» demekle yetinirmiş.

Hür Vatan

BENİ kahreden yaşlılık değil, reklâmlar: «Genç görünmek istiyor musunuz? Genç kalmak arzusunda mısınız?» Vesaire... Sanki mutlâka genç olmak lâzımmış gibi...

Katharine HEPBURN
(52 yaşında)

Ölçü

Tımarhanenin yanından geçen bir kadın, parmaklıkların ardındaki delilerden birine sordu:

«Saatin kaç olduğunu biliyor musunuz?»

Deli cebinden bir mimar cetveli, bir pergel ve bir T cetveli çıkararak gölgelerin durumunu ve güneşin yerini uzun uzun ölçüp hesaplar yaptıktan sonra cevap verdi:

«Saat tam dört.»

«Bravo!» dedi kadın, «Peki hava kapalı olduğu zaman ne yapıyorsunuz?»

«O zaman saatime bakarım.»

Teknik

Kızının büyük bir piyanist olacağından şüphe etmeyen bir baba, tanınmış müzisyenlerden birine başvuraak, kızını dinlemesini rica etti. Tanınmış müzisyen kızı dinledi. Parçalar bittiği zaman, adam müzisyene sordu:

«Kızım çok kabiliyetli değil mi?»

«Evet. Bu kadar basit parçaları bu kadar güçlükle çalmak için insanın muazzam bir tekniği olmalı.»

Anlat — Derdini — Marko paşa'ya

Cihangir'den Bay T. Tüz yazıyor:

«Her hafta dünya mizahından güzel örnekler veriyorsunuz. Severek okuduğumuz bu hikâye yazarlarının kısa biyografilerini de verirseniz, bizlere daha yararlı olacağı kanısındayım.»

MARKOPAŞA:

Türkiye'de az tanınmış olan yabancı mizahçıların biyografilerini veriyoruz. Biyografilerini vermediklerimiz çok ünlü mizahçılardır. Bununla birlikte bundan sonra ünlülerin de kısa biyografilerini yayınlayacağız.

Bay Yetkin İrten'e:

Gönderdiğiniz üç fıkra, çok bilinen, dergilerde daha önce çok çıkmış oldukları için onları yayınlıyamıyoruz. Manzumenizi de yayınlanacak yeterlikte bulamadık Duyulmamış fıkralar yazarsanız yayınlarız. Saygılar.

Bay Ünal Evran'a:

Yergileriniz gözel, ama yayınlanamıyacak oranda ağırdır.

Bay O. Horasaneri'ye:

«Yedi kanbur» adlı hikâyeniz, hikâye yarışması bitiminden çok sonra gönderilmiştir. Daha önce yarışmanın koşullarını ilân etmiştik. Gelecek yılın yarışmasına katılmanızı dileriz. Ayrıca hikâyeniz, çok güzel yazılmakla birlikte, bilinen bir fıkranın genişletilmişidir.

Bay Turgut Simer'e:

Manzumenizde ölçü, uyak, yerinde, ama yergi ve güldürü gücü zayıf. Bu tür yazı ve taşlamalarda yergi güçlü olmalıdır; örneğin Namdar Rahmi'nin taşlamaları gibi.

Bay Mehmet Kutal Eyüboğlu'na:

«Huzur Maç» yazınızda yeterli güldürü ve yergi yoktur; başka yazılarınızı bekleriz.

Bay Mukadder Özakman'a:

«Sofranın artığından hakkımızı bol aldık», «Dev adımla yürüyüp arpa boyu yol aldık» İyice bir yergidir; ama ölçülü ve uyaklı yazdığınıza göre her dize'nin uyaklı olması gerekirdi. «adım» ile, «adımı» ve daha başka yerlerde uyak bozuluyor.

İsşz ada

Bir edebiyat toplantısında, yazar ve eleştirmecilere, ıssız bir adada kaldıkları zaman hangi kitabın yanlarında bulunmasını tercih edecekleri soruluyordu. Kimisi, Shakespeare'in toplu eserlerini, kimisi de İncili tercih edeceklerini söylüy ·lardı. Toplantıda bulunan ünlü eleştirmeci G. K. Chesterton şöyle cevap verdi:

«Amatörler için Gemi Yapımı Dersleri diye bir kitap vardır, onun yanımda olmasını isterdim.»

Talih

Birisi, tanınmış Fransız yazarı Cocteau'ya, talih denilen şeye inanıp inanmadığını sordu. Yazar şöyle cevap verdi:

«Tabii inanırım. Talihe inanmasa, insan sevmediklerinin elde ettiği başarıları açıklayamaz.»

Zübüüüük

Pazartesi günleri çıkar haftalık siyasi mizah gazetesi ★ Sahibi ve yazı işleri yönetimi: MERAL NESİN ★ Yönetim yeri: Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sokak No: 12 — İSTANBUL ★ Telefon: 22 53 04 ★ Abone: Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık 25 liradır. Derginin uçakla gönderilmesi isteniyorsa ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir. ★ İlân Beş sutun üzerinden her sütunun santimi 15 liradır ★ Gönderilen yazı ve karikatürler yayınlansın, yayınlanmasın geri verilmez ★ 50 kuruş, geçmiş sayılar 75 kuruş ★ İstanbul'da Güneş Matbaacılık T.A.Ş. de dizilip basılmıştır.

29 Ekim 1962 ★ Cilt: 1 Sayı 39

Marko paşa Zübük

NE SAĞCIYIZ NE SOLCU FUTBOLCUYUZ FUTBOLCU

Türkiye'nin manzarası hariçten pek parlak görünüyor

Timurlenk vergi sistemimize hayran oldu!

Bekri Mustafa ise muhabirimize hayretle sordu:

Beni Tekel Bakanı mı yapacaksınız?

BAŞYAZI

Atatürk'e mektup

Atam,

Cumhuriyet Bayramını candan kutlar, saygıyla ellerinden öperim.

Bizi soracak olursan, hepimiz izindeyiz ve hâlâ Cumhuriyet Bayramlarında törenler yapmakta ve gayet şiddetli nutuklar atmaktayız Açık söylemek gerekirse, senin sağlığında memleketimizde Atatürkçü olmayanlar da bulunuyordu. Şimdi, ilâç için olsun, Atatürkçü kesilmeyen tek kişimiz kalmamıştır; ticanisinden nurcusuna, canisinden yeni parti kurucusuna kadar hepimiz Atatürkçüyüz. Hattâ geçenlerde bir evde, senin resmin asılı bir duvarın dibindeki ruh çağırıcıları, Sultan Abdülhamit Hazretlerinin ve Sultan Vahdettin Hazretlerinin ruhlarını çağırıp konuşmuşlar da, onlar da, biz Atatürkçüyüz, demişler.

Sen şimdi bizim yanımızda ne Atatürkçü, ne de Atatürk sayılırsın. Buraya gelsen, kendinden başka herkesin Atatürkçü olduğunu görürsün.

Artık, sen görmüyeli biz çok ilerledik. Bütün otobüs biletcileri «İlerliyelim!» diye ve bütün büyüklerimiz «çalışalım!» diye yurttaşlarımızı uyarmaktadırlar. Senin zamanında hiç kredimiz yoktu ve borçlanmazdık Şimdiyse kredimiz bin beş yüz, uçan kuşa borçlandık, kredimiz bol... Mutlu azınlığın viskiyle, mutsuz coğunluğun ekmek buğdayı bile Amerika'dan geliyor: Ekmek elden, viski elden...

Senin zamanına göre büyük değişiklikler yaptık. Senin ilkelerinden Devletçiliği Karmacılık yaptık. Karmacılık'ın ne olduğunu da bilmezsin Atam... Devletçilik yolu ile sermayenin kalkınmasına Karmacılık diyoruz. Kelime olarak karmanyolalıcılığa benzemesinden başka bir kusuru yok.

Eskisi gibi değiliz Atam, çok, çok geliştik. O kadar gelistik ki, senin kurduğun partinin altı okuna, yeni yeni oklar ekledik. Neredeyse yakında Halk Partisini Okmeydanına döndireceğiz. «Özel sektörcüyüz, Afcıyız, özel sermayeciyiz...» Allahın izniyle, ilerde daha çoook oklar koyacağız!

Sana olan aşırı sevgilerini göstermek için ara sıra heykellerini balyozlarıyla seve seve kıranlar oluyors· da, Atatürk'ü koruma kanunu ile heykellerini korumaktayız.

Atam, bir - iki saatliğine buraya gelemez misin? Ah bir gelsen, bir gelsen... Sen gelsen, burası boşalır, kimsecikler kalmazdı Atam.

Gel, gel Atatürk gel!...

Timurlenk'le bir konuşma:

Kendisiyle konuşan muhabirimize Timurlenk «Aranızda bulunamadığıma çok müteessirim» dedi

Tahtaköy (Özel Ulak) —

Anadoluyu istilâ ettiği zaman vergi üstüne vergi koyduğu halkın en sonunda çırılçıplak kalıp göbek atarak ve parmaklarını şıkırdatarak oynadığını öğrenince «İşte şimdi tamam!» diyen Timurlenk, Tahtalıköy'de bulunmakta ve bu köyün muhtarından bakkalına kadar herkesten her gün daha ağırlaşan vergiler almaktadır. Hattâ vergilerini ödemeyen meleklerin pek çoğunun kanatları haczedilmiş bulunduğundan, uçamayın zavallı melekler işlerine yayan gitmek zorunda kaldıklarından vazifelerine zamanında yetişememekte ve bu yüzden cezalandırılmaktadırlar. Vergi borcunu ödemeyen İsrafil'in de sûr'u haczedilmiştir. Geçenlerde çok üzgün ve düşünceli gördüğüm Azrail'e kederinin sebebini sorunca zavallı Azrail ağlayarak bana «Vergiyi ödeyemediğim için tırpanımı haczettiler, bu yüzden miadı dolan olmuşları hasat edemiyorum» dedi. Dün sabah şeytanı kuyruksuz ve tek boynuzla gördüm. «Boynuzunu kim kırdı?» diye sorduğum zaman, ağlamakli bir sesle «Kuyruğumla boynuzumun tekini Timurlenk haczetti!» dedi.

«Bunun sonu neye varır?» dedim. Şeytan «Bundan sonra haczedeceği bir bu kaldı işte!» diyerek tek boynuzunu gösterdi.

Kendisiyle bir mülâkat yapabilmek için uzun zamandır aramakta olduğum Timurlenk'i cennetin gizli bir köşesinde, sarışın bomba cinsinden bir huri ile süzük gözlü şarkıcı defikanlı cinsinden bir gılmanın arasında gördüm. İki dere arasında oturmuştu. Derenin birinden şarabı - kevser, öbüründen de gürül gürül kuvvet şurubu akıyordu. Timurlenk, bir sağ yanındakine dalıyor, bir sol yanındakine banıyordu. Beni görür görmez,

— Vaaay... demek kıçında hâlâ pantalon var ha!... diye bağırdı.

Türkiye'den geldiğimi öğrenince,

— Çıkarma kalsın, dedi, memleketine dönünce ayağındaki pantalonunu nasıl olsa tahsildarlar alır...

Kendisiyle mülâkat rica ettiğimi öğrenince pek memnun oldu.

— Yeniden dünyaya gelseniz, nerede, ne olmak isterdiniz! dedi.

— Türkiye'de Maliye Bakanı olmak isterdim, dedi ve ilâve etti:

— Maliye Bakanlığı tam bana göre bir iş... Işinin ehli bir Maliye Bakanı bulamadığınızı gazetelerde okudukça çok üzülüyorum.

Tam bir şey söyliyecektim ki, içimden geçenleri anlamış gibi,

— Biliyorum biliyorum, dedi, Maliye Bakanlarınız beni aratmıyorlar... Benim bir kere adım çıkmış. Asıl dünyanın tadını şimdi çıkarmalıymışım. Erken doğup, erken ölmüşüm. Şimdi yaşasaydım amma da keyfini sürerdim.

— Ne gibi?

— Benim zamanımdaki vergi mükelleflerinin neleri vardı ki, hiç; yorganları döşekleri, ineklerı, eşekleri... Şimdikilerin otomobilleri var... Meselâ ben olsam şimdi otomobil vergisi de salardım.

— Bizimkiler de otomobil vergisi alıyorlar...

— Yaaa!...

— Akar yakıta, kokar yakıta zam yapardım...

— Bizimkiler de yapıyor...

— Yaaa!... Demek bana ihtiyaçları yok...

— Hem bizde memur maaşlarına yüzde on beş zam da yapılıyor.

Sevinerek,

— Hah, dedi, ben o zamları da vergi diye geri alırdım.

— Hoho hooo... dediim, yüzde

(Devamı 7 de)

Bekri Mustafa ile bir konuşma:

Kendisiyle konuşan muhabirimize Bekri Musatafa «Aranızda bulunmadığıma çok memnunum» dedi

TAHTALIKÖY (Özel Ulak) —

Cenaze namazı kıldırırken eğilip cenazeye «öbür dünyaya gidince burasını soranlara, Bekri Mustafa imam oldu dersin, onlar anlar artık» diyen Bekri Mustafa şimdi Tahtalıköy'de bulunmakta ve körkütük, zilzurna dolaşmaktadır.

İçe içe sol cennetin ırmaklarını kurutan Bekri Mustafanın yüzünden cennette büyük bir şarap sıkıntısı basgöstermiş ve bu sebeple cennete bilet alanların sayısı gittikçe azalmıştır. Cennetin boş kalacağından korkulduğünün turizm propagandalarına başlanmış ve cennetin çukulatadan duvarlarına ve muhallebiden binalarına «Bir turist bin turist getirir!», «Kendisi istemezse turist kadına bir şey yapma!» yazılı levhalar asılmıştır. Cennet müşterileri ise «Artık cennetin tadı tuzu kalmadı» diyerek cehennem safasını tercih etmektedirler.

Kendisiyle Zübük için bir mülâkat yapabilmek için aylardanberi aramakta olduğum Bekri Mustafa'yı, cennetin sapa bir yerinde nasılsa gözden uzak kalmış bir şarap bataklığının içinde debelenirken buldum. Karabatak gibi dalıp dalıp çıkıyordu. Şarap gölünün üstüne doğru bir kebap ağacının dalı uzanmıştı. Bekri Mustafa, başını şaraptan çıkarınca bir huri ile bir gılman, daldan kopardıkları kebapları Bekri'nin ağzına atıyorlardı. Cennetin masmavi göklerinde uçan kuşlar da, Bekci'nin tepesinden geçerlerken kebap olup önüne düşüyorlardı. Bekri, çatallı bir sesle şu şarkıyı mırıldanıyordu:

Uçan kuşlar kebap olsa,
Akan sular şarap olsa,
Meyhaneler harap olsa,
Elimde bir rübab olsa,
Günahlarım sevab olsa,
Düşmanlarım türap olsa,
Teyzemin şekerlekleri olsa,
Dayım olurdu, dayım olurdu...

Mülâkat rica ettiğimi öğrenince

— Hangi gazete namına geldin? dedi.

— Zübük! dedim.

Bir müddet şaşıp kaldıktan sonra,

— Sen onu yanlış telâffuz ediyorsun... dedi.

— Hayır, yanlış değil, zübüktür, dedim.

— Allah Allah... Demek onun da adını değiştirmişler. Bizim zamanımızda başka türlü söylenirdi... dedi.

— Yine eskisi gibi, zübükler hiç değişmedi... dedim.

(Devamı 7 de)

TAŞLAMA

Hükümet gibi kadın

Van'ın Nordus bucağından Fatma adında bir yurttaşımızın doğduğu üçüzlere İsmet, Ekrem, Ragıp adları verilmiş.

Fatmânım ana değil, Anayasa... Çocuk doğurmamış, koalisyon doğurmuş...

Küçüklerin büyük adaşlarına benzememelerini, kardeş kardeş geçinmelerini dileriz.

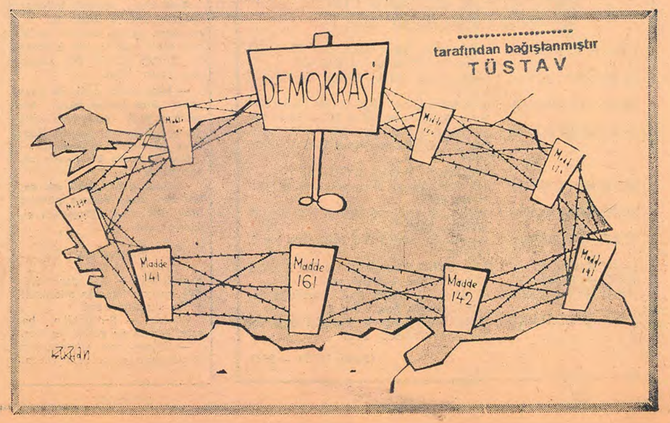

tarafından bağışlanmıştır
TÜSTAV

BURHAN ESEN'DEN BİR HİKAYE

Ulan Üso Burası Hastane

Ulan Üsen, şeher insanı bizim gibi, evinde sopsovuk yatağının içinde ölmüyor... Başında tohturuynan, ayağının tucundaki gözel hemşire gızlarının mavi gözlerine bakaraktan canını veriyor. Bu hastanenin içine hava bilem derecevnen girer. Şu şişeyi görüyon mu? Aha şu duvarda. Dışardan giren hava ilkin bu şişeye tosluyo. Soğuk hava cama dokanıncaz, içindeki civa aşağıya seğirtir. Sıfırdan aşağı düştümü kalorifer kazanını farvap edecekesin. Dalgaya düştip de sıfırı bi derece geçirdin mi, hastanede canlı mahlûkat kalmaz. Şeher insanı nazik oluyo. Sırtından setresini çıkarsa zatürre oldum diye gelip, burada 3 ay yatıyo.

Ben, bu hastanede 10 yıldır çalışıyom. Yarım tohtur sayılırım kelli. Memleketin en böyük adamları can virirken yanlarında bulundum. Kimisi:

— Apartımanlarımın kirasını toplayamadan gidiyom, diye inildiyor. Kimisi:

— İnşaatlarım yarıda kaldı... diye söyleniyor. Fakirler ezrail başlarına dikelincez; aç doğdukları gibi, aç gitmemek için:

— Bu kadar yıl müsaade ettin de, yemek zilinin calmasını mı bekliyemedin? Diyorlar.

Üsen, sözlerime kulak ver. Kafanı eyi kullanırsan, burada, benim gibi böyük adam olursun. Bende senin gibi yalnayak geldim buraya. Şu gördüğün potinleri, hariciye servisi Başhekimi verdi. Halis domuz derisinden. Sırtımdaki göynek, asabiye kovuşu Başhekiminin. Naylondanmış. Bunları her bi insan kullanamaz.. Sincik çıkarıp da sana geydirsem, kaburga kemiklerin görülür. Sabahleyin yediğin sovan ile kara ekmek bilem kendini dışarı vurur. Elaleme kepaze olursun. Artık sabahları bulgur aşı, un corbası yemek yok. Şeherliler gibi gayfealtı edeceksin. Altı aylık insan yavrusu gibi süt içip senduviç yiyeceksin.

Beri bak, Üsen. Once boynuna koskocaman bi yular takacaksın. Yular dedimse, kolay değil bu. Ben bile, bu kadar kafa zekâm işlerkene bağlamasını altı ayda zor öğrendim. Takana kadar yerleri paspas ettim. Hastaların altına ördek kodum. Bir gün başhekîm beni çığırttı:

— Medeniyet seni kabul etti, gayri.. Şu kıravatı da takabilirsen, seni hastabakıcı iderim, dedi. Öğrenesiye kadar, yidiğim mahallebiler burnumdan geldi. Boyun bağını takıp da ortaya çıkınca, bana: «Ulen Hasssooo...» diye seslenenler:

— Hasan bey, af idersin.. demeye başladılar. Tirene 3. cü mevki bilet alıp da, gidip 2. ci mevkisinde otursam, biletçi sesini çıkaramaz oldu. Senin anlıyacağın, medeniyetten herkes korkuyo. Köyde çift sürerken hayaller dururdum. Şu şeher adamları nasıl oluyor da bizden daha zekâvatlı oluyorlar? Her bi şeye akılları daha çok eriyor, diye düşünürdüm.

Kıravatı boğazıma takıp, domuz derili postalları ayağıma, naylon gömleği de sırtıma geçirincez, kafamın içinde bi karıncalanma oldu. Benimle alay eden başhemşire bile:

— Hassocuğum, caanım.. Tıpkı oğlan kardeşime benziyorsun, deyip deyip oramı buramı sıkıştırmaya başladı.

Üsen, biz hemşeri sayılırık. Senin vilâyetinle benimki arasında alt tarafı beş şeher var. Senin de benim kadar böyük adam olmanı isterim. Mefkinin yükselmesini istiyorsan benimle bilem läübali olma. Hemşerimdir dive, bana Hasan bey diyecek yerde Hasso dersen, hastahane idaresi habar alır. Ceza tertip ederler. Sen, sen ol, tohturlara sen deme. Siz diyeceksin. Ama odada tek bi tohtur varmış. Yine siz'dir o. Şeher insanı bunlar.

Läfımı diğne de kulağına küpe diye tak. Birgün bir dizanteri hastasına yanlışlıkla müshil hapı içirmişim. Adam hapı içince, hapı da yuttu. Köyde bi adam öldürsen en aşsadan 15 yıl yatarsın. Burada 10 kişi öldüreseye kadar müsecde var. 10 u geçtimi bi hafta gompustu çorbasını keserler. Biz de bi hastanın gompustusunu keseriz. Olup biter.

Datlı, zehin açıyor. Hele gompustu, mehellebi kafa taşındaki çarkları eyi çalıştırıyor. Burada iki övün datlı çıkar bize. Kafa çarkını eyi çalıştırırsan 4 övün yersin. Her hastanın ne yiyeceği tebelesine işaret ediliyo. Bu hastanede ölenlerin çoğu mide kanamasından gidiyo. Omründe et yimemiş, ağzına datlı komamış hastaya tohtur 3 lümereden tabele yazdımı, adam tohtursuz dünyasını değiştiriyo. Kazana girenin hepisini hastalara dağıtsak, hedemedon tohturdan başka canlı kalmıyacak. Ne edelim, ümmeti Muhammed'in menfaeti için, fazlasını biz yerkene epeyce sıkıntı çekiyoz. Bereket cezа dolabında Garbonat, soda, maden suyu var. Onlarla ayakta durabiliyoz.

Az daha unutuyordum. Bak, Uso, Hemşirenin biri sana sarkınlık ettimi, itirez etme. Onların adına bakıp da gız gardaşın sanma. Kimisi de dışarda bulamadığı kocayı hastanada aramaya gelmiştir. Ilk geldiğim günlerde kart bi tanesi tutturdu: Sen köylüsün, eyi güreşirsin, şu işin usuletini bana da öğret, diye asılmağa başladı.. Elimi uzatsam karının olmıyacak bi yerini tutacağım, yatalak hastası bile yangın mı var diye başımıza üşüşecek.

— Abla, dedim, burası yeri değil. Yatak içinde güreş tutulmaz. Dutan olsa bile, sözüm mencilisten dışarı, onun adına güreş denmez..

Dilim tutulaydı da demiyeydim. Ha şu avradın kaba yerlerinden bi iki tartaklayıp da yatağın üzerine atı atı vereydim. Az sonra Başhekim beni çığırttı:

— Uso, dedi, köyden getirdiğin çarıkların duruyo mu? Dört defa tornistan ettirip, 18 yama vurduğun urbaların depo'da mı?

— Bi kusurmu ittik, tohtur beg. Yoğusam yağmış iğne salıp, çapraşık hap yutturduğum hasta adedi, öteki hasta bakıcıların en ilerisine mi vardı?

— Ulan karnı doymuş hara beygiri gibi kişnemeye başlamışsın. Hemşirenin birine ille güreş tutalım diyen sen değil misin? Bre nankör.. Bre ırz düşmanı.. Burasını Kırkpınar mı sandın.. Yıkıl karşımdan. Bir daha şikâyet ederlerse kendini hastana kapısında bulursun.. Ceza olarak 15 gün 1. ci tebeleden yemek yiyeceksin...

Yaaa Uso, işi öteye vardırmadan, elin kızını, karısını idere ideceksin. 1. ci derece tebele nedir, bilir misin? Cuvara kâadı enliliğinde bi dilim ekmek. Yarım bardak şekersiz çay. Bi hastaya 1. ci derecеden yemek çıkmaya başladı mı, gasilhanede hazırlığa başlarlar... Hastana imamına habar salarlar. Akşam, sabah sedyesi oraya inecek, demektir. Sen, sen ol 3. cü, 4. cü derecеden yemek yimeye çalış. Pantulununu terziye verip, önüne çizgi çektir. Sinemanın en gerisine, teyatoranın en ilerisine otur. Parayı nereden bulacaaz, diye düşünme. Boynundaki yular, üstündeki şeherli kılığı, yidiğin 4. cü tebele yimeği kafa çarklarını hızla döndürtür. 100 lira mayişle bunlar olurmu, diyorsun içinden. Herkes apartımanları, gadillak arabaları, tango avratları mayişlen mi alıyo.

Ulen Uso, deminden beri läfa dalıp, hava derecesine bakmaya unuttun Ba, şu şişeye. Sıfıra varmasın sakın. Tüblih sıfıra düşmüş.. Ulan hastalar ölüyo. Tüblih, sıfırın altında iki... Hastanada canlı kalmamış. Sıfırın altında da beş.., Ussoooo... Sninde ölmüş olman ilâzım. Nefes alıyorsan kalorifer kazanını çabuk farvap et.

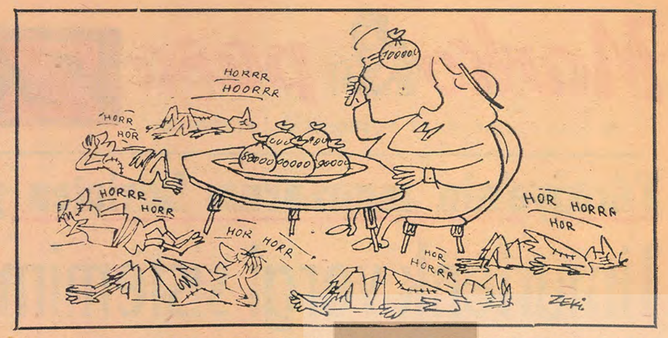

Temsil

On üçüncü Louis, Mareşal Bassompiverrei elçi olarak İspanya'ya yollamıştı. Mareşal, dönüşünde, orada yaptığı işlere dair krala izahat verirken, Madrit'e girişini şöyle anlattı:

— İspanya kralının özel sularette bana yolladığı en minimini, en şirin katırın sırtında girdim!...

On üçüncü Louis kasıklarını tufarak gülüyordu:

— Aman ne komik şey, katıra binmiş bir eşek! Görülmeğe değer manzara doğrusu...

Mareşal hiç istifini bozmadan cevap verdi:

— Hakkınız var Haşmetli, dedi, sizi temsil ediyordum!...

Biraz sabır

Büyük tufanda, Nuhun gemisi dalgalar arasında sallanıp duruyordu.

Gece oldu, gemide bulunan canlılar uykuya daldı. Bir sıre sonra dümen başında bulunan Nuh karşısında koskoca bir karaltı gördü. Bu, anbardan gelen fil'di.

— Nuh Baba, dedi, bu gece uyku bize haram oldu. Bir saatten beri güvertede öyle bir pıtırdılar oluyor ki, karı koca gözümüzü kırpmadık...

Nuh, babacan bir tavırla cevap verdi:

— Biraz daha dişini sık evlât. Bir saate varmaz gürültü biter. Kırkayak pabuçlarını çıkarıyor da!...

Susuzluk

Müşteri: — Arkadaş, doğrusunu istersen adamakıllı susadım ben!

Garson: — Bir dakika, bayım, hemen su getireyim size.

— Oğlum, ben, yıkanacağım demiyorum, susadım diyorum.

REKLAMLAR İÇİN EN İYİ VASITA GAZETE VE DERGİLERDİR.

GAZETE VE DERGİLER İÇİN DE EN GÜVENİLİR ARACI YENİ AÇILAN ERZURUM VE DİYARBAKIR ŞUBELERİYLE BASIN İLÂN KURUMU'dur.

GENEL MÜDÜRLÜK : İSTANBUL, Türk Ocağı Cad. No. 1 Kat 3 Telefon: 22 43 84 — 22 43 85
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : İSTANBUL Türk Ocağı Cad. No. 1 Kat 3.
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : ANKARA, Ulus İşhanı «E» Bloku Kat 2 No. 41 Telefon: 10 58 17 — 10 57 87
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : İZMİR, İkinci Kordon Mimar Kemalettin Cad. Küçük Kardiçali Han Telefon: 23911
TELGRAF: BASIN KURUMU
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : ADANA, Abidin Paşa cad. Remo İşhanı No. 46
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : BURSA, İnönü cad. Aysan Han No. 20 Telefon: 2552
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : Diyarbakır, İnönü Cad. İşmenhan kat 2, No: 22
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : ESKİŞEHİR, Porsuk İşhanı Kat 2 No. 1
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : Erzurum, Belediye binasında.
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : KONYA, İstanbul Cad. Yusufağa Sokak Terzioğlu Pasajı No. 1
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ : ZONGULDAK Amele Birliği Pasajı No. No. 15/16 Telefon: 2038

(Basın 16159 — 095)

TÜRK ADLI ORDU

GÜZEL Türkçemizin anıt değerindeki en güzel ve en eski eserlerinden biri Kaşgarlı Mahmut'un yazdığı «Divanü Lügat - it - Türk» dür. Kaşgarlı Mahmut bu eseri 1068 - 1072 yılları arasında, dört yılda yazmıştır. Sayın Besim Atalay'ın çevirip, Türk Dil Kurumu'nun yayınladığı bu eserin birinci cildine Kaşgarlı Mahmut'un «Divanü Lügat - it - Türk» e aldığı bir hadis vardır. Bilindiği gibi hadis, peygamberin sözüdür. Kaşgarlı Mahmut'un kitabına aldığı hadis, yani Muhammed Peygamber'in sözü şudur:

«Yüce Tanrı, benim Türk adlı ordum vardır. Onları Doğuda oturttum. Kızdığım ulusun üzerine onları saldırırım.»

Din bilginleri sonradan bu hadisin «sahih hadis» olmadığını söylemişlerdir. İster sahih olsun ister olmasın, demek ki «hadis» diye söylenilen taa dokuz yüzyıl önce böyle bir söz vardı:

«Benim Türk adlı ordum vardır, onları doğuda oturttum. Kızdığım ulusun üzerine onları saldırırım.»

Bizler için asıl düşünülecek nokta şudur: Kızılan uluların üstüne Türk ordusunun saldırtılmasıyla biz övünecek miyiz, yerinecek miyiz?

AZİZ NESİN'in beş kitabı bir cilt içinde.

KAZAN TÖRENİ..... (yedi yabancı dile çevrilmiş, uluslararası yarışmada birincilik kazanmış kitap.)

BİR KOLTUK NASIL DEVRİLİR? (Bütün eleştirmenlerin beğendikleri bir mizah şaheseri.)

HOPTİRİNAM..... (Güldürücü ve düşündürücü en gülçü siyasi yergiler.)

AZİZNAME..... (Her okuyanın ezberlediği, dillerde dolaşan taşlamalar.)

AZ GİTTİK UZ GİTTİK..... (Aziz Nesin'in en güzel fıkralarından seçmeler.)

Bu beş güzel kitap çok nefis bir cilt içinde toplanmıştır. Her kitap Aziz Nesin'in değişik türde yazılarının en iyi örneğidir.

Beş kitap, nefis bir cilt içinde, 512 sayfa, Fiatı: 15 lira.

Ödemeli olarak gönderilir: Karikatür Yayınevi, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İstanbul

TEK DELİK

Aziz Nesin'in Romanı

— 38 —

Biraz kendimi toparladıktan sonra müdürün evine gittim. İyi bir vilâyet lisesine muallim olduğumu söyledi. Lise muallimi... Müdür,

— Bu, diyordu, sizin yakında terfi edeceğinize işarettir.

Belediye kasabanın memurları, ileri gelenleri, oradan ayrılacağım akşam bir vedâ ziyafeti verdiler. O ziyafette kendimi tutamayıp bol bol içtim.

Kendi kendime kalıp biraz toparlandıktan sonra müdürün evine gittim. İyi bir vilâyetin lisesine tayin edildiğimi söyledi. Sabıkalı sahtekâr Ferit lise muallimi... Günün birinde Maarif Vekâletinin müsteşarı olursam hiç şaşmıyacaktım.

Müdür,

— Bu tayin, diyordu, sizin pek yakında terfi edeceğinize alâmettir.

Mektebe gelen müfettişin herhalde lehime verdiği rapor üzerine beni lise muallimi yapmışlardı. Bu gidişle Üniversiteye profesör olmam yakındı.

Bütün kasabalılar, ayrılacağımı duyunca samimi olarak üzülmüştü. Belediye ayrılışım münasebetiyle bir veda ziyafeti verdi. Kasabanın bütün ileri gelenleri, memurları ziyafette bulundular. Bu kadar sevilmiş olmaktan gurur duyuyordum. Hayatımda bu benim ilk sevilişim, bir namuslu insan olarak ilk kabul edilişim, kucaklanışımdı. Ertesi sabah kasabadan, erkenden ayrılacaktım. Eşyalarımı denk yapmış otobüs yolu üstündeki kahveye göndermiştim. Ziyafetten doğruca sabahın üçünde kalkacak otobüse gidecektim.

Ziyafette ben de içiyordum. Ama içkiye dayanıksız olduğumdan, sapıtır da ağzımadın münasebetsiz bir läf kaçırırım, hakiki şahsiyetim anlaşılır diye korkumdan pek az içiyor, içer gibi yapıyordum. Ama Kaymakam konuşunca iş değişti. Gece yarısından sonraydı. Uzun masanın bir başında kaymakam, öteki başında, tam onun karşısında da ben oturuyordum. Kaymakam kalkıp benim hakkımda konuşmaya başladı. Maarif ordusunun kıymetli bir mücahiti olarak kasabanın ortaokulunda geçen büyük hizmetlerini anlatıyordu. Kaymakam beni o kadar methetti ki, içimden «Allahım, beni bu yoldan ayırma, ayağım sürçmesin...» diye dua ediyorum. Kaymakam,

— Kadehimi kıymetli arkadaşımız Orhan Bey'in şerefine kaldırıyorum... dedi.

Kaymakamın konuşmasından o kadar heyecanlanmıştım ki, elimdeki rakı dolu kadehi bir dikişte içtim.

Biraz sonra Belediye Reisi ayağa kalktı. O, politikacı olduğundan daha da tesirli konuşuyordu. Kasabaya geldiğim günden beri geceyi gündüze katarak nasıl fedakârca çalıştığımı anlattı. Söyledikleri hakikatti. Bu sefer, cemiyetin itibarlı bir ferdi olmaya azmettiğimden bu kasabada çalışmıştım. Belediye Reisi,

— Kasabamız hiç bir zaman Orhan Beyi unutmıyacaktır, onun hatırasını her zaman yâd edeceğiz... dedi ve,

— Kadehlerimizi kıymetli arkadaşımızın şerefine kaldırmayı teklif ediyorum... diye sözlerini bitirdi.

Herkes bana bakarak kadehini kaldırdı. Ben de onlarla birlikte dolu kadehimi bir dikişte yuvarladım. Ağlıyordum; ağladığımı anlamasınlar diye başımı çevirip çevirip gözlerimi siliyordum.

O kadar çile çekmiştim ki, artık normal bir vatandaş olabileceğim ümidimi kaybetmiştim. Bu kasaba bana yeniden ümit vermişti. O günkü itibara ulaşabileceğimi hayal bile edemezdim. İşte buradaki insanlar, benim de cemiyete lâzım ve faydalı bir insan olduğumu söylüyorlardı.

Daha sonra mektep müdürü kalktı. O da uzun uzun beni methetti. Kadehler bir kere daha şerefime kalktı.

Beşinci kadehi içişimden sonra olanları hayal meyal hatırlıyabiliyorum. Çünkü durmadan içiyor ve ağlıyordum. İyice sarhoş olmuştum.

Beş altı kişi daha ayrılışım münasebetiyle çok dokunaklı, tesirli sözler söylediler. Her seferinde kadehler havaya kalktı ve ben her seferinde kadehime dolan rakıyı içip bitirdim. Benim gibi bir sabıkalı sahtekâra gösterilen bu samimî iltifatlardan utanmaya başlamıştım. Kendimi suçlu hissediyordum. Ben bu iyi kalpli insanların iyi niyetlerini ve hislerini istismar ediyordum. Bunlar benim ne azılı sabıkalı bir sahtekâr olduğumu bilseler, beni bir dakika bile aralarında tutmazlardı.

Daha rahat ağlayabilmek için helâya gittim, orada hıçkıra hıçkıra, kana kana ağladım.

Konuşmak sırası bana gelmişti. Ne olursa olsun herşeyi itiraf edecektim.

Bu kasabada, her yeni gelen ve burdan her ayrılan memur için verilen ziyafetlerdeki konuşmaları dinliye dinliye, nasıl konuşulacağını artık öğrenmiştim. Bu konuşmaların değişmez iki temel cümlesi vardı; birincisi şu: «Bilmeden, istemeden, elimde olmadan vazife dolayısı ile herhangi bir büyüğüme karşı bir saygısızlıkta bulundu isem, arkadaşlarımın kaplerini incittiysem, onları kırdıysam, yüksek huzurunuzda hepsinden af ve özür dilerim.»

Kimbilir kaç yıllardan beri her vedâ ziyafetinde binlerce kere tekrarlanmış olan bu söz daima tesirli oluyordu, dinleyenlerin gözlerini yaşartıyordu. Mesai arkadaşlarını hiç yoktan yıllarca kasıp kavuran, kırıp geçiren, sinirli, huysuz, geçimsiz, kavgacı, kıskanç, hattâ ahlâksız amirler bile, yıllarca yaka silktirdiği insanların arasından ayrılırken bu sözleri söylerse, onun yıllarca yaptığı bütün kötülükler hemen unutuluveriyordu. Gidince de arkasından «Allah selâmet versin çok iyi adamdı» deniliyordu. Bu hükümle de iyi insanla kötü insan arasında hiç bir fark kalmıyordu. Ben bir memurun gider ayak, kalplerini kırdığı arkadaşlarından af dileyip, birden iyi insan oluvermesini, bütün ömründe kötülük eden bir cehennemlik adamın, tam son nefesini verirken «kelime-i şahadet» getirip müslüman olması ve cennete gitmesine benzetirim. Diğer taraftan bütün ömrünce sevap işleyip de arada işlediği bir - iki günah için hesap veren ceza çekene yazık değil mi?

(Arkası var)

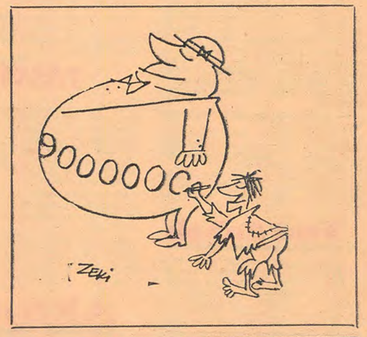

TİMURLENK

(Baştarafı 1 de)

on beş verip yüzde kırk beş alıyorlar.

— Yani bana hiç mi iş yok... Ben olsam herkesten hemşerilik vergisi alırdım....

— Yakında onu da alacaklar...

— Yaa!... Ben vatandaşlık vergisi de alırdım.

— Vatandaş olanlar ödüyor zaten...

— Ama benim fillerim de vardı. Halka fillerimi besletirdim.

Kendimi tutamayıp gülmeye başladım.

— Ne gülüyorsun? dedi.

— İlâhi Bay Timurlenk, dedim, senin topu topu kaç filin vardı ki... Şimdi halk sürüyle fil besliyor, hem de senin fillerin şimdiki fillerin yanında kedi gibi kalır...

Timurlenk büyük bir üzüntüyle,

— Yaa... dedi, demek ben şimdi yaşasaydım, işsiz kalacaktım...

— Senin zamanın geçtiği, dedim, biz çok ilerledik, bildiğin gibi değil... Şimdi sen olsan tahsildarlık bile yaptırmazlar...

— Mâdem işler böyle de halâ oynamaya başlamadınız mı?

— Çoktaaan... Hep oynuyoruz. Spor — Toto oynuyoruz, at yarışı oynuyoruz...

— Ama şarkı söylediğiniz yok.. Sesinizi duymuyorum.

— Amma da yaptın Bay Timurlenk... Yahu maçlarda kadınlı erkekli yediden yetmişe «İnek hakeeem!», «Kovaaa!», «Yaşasın Adalet!» diye bağırıyoruz ki yer gök sarsılıyor.

Timurlenk,

— Sen ne dersen de, tam sizin memlekette yaşayacağım zamanmış... dedi, sağındakine dalmaya, solundakine bakmaya başladı.

— Müsaadenizle ben gidiyorum, geç kaldım. Kalkınma için ayağımdaki pantalonu teslim edecegim... dedim.

— Güle güle... Oynaya oynaya... Güle oynaya... dedi.

BEKRİ MUSTAFA

(Baştarafı 1 de)

— Sorun bakalım... dedi.

— Merak ettim, dedim, neden şaraba dalıyorsunuz?

— Ne yapayım, midem doldu artık içemiyorum; onun için dalıyorum. Bu cennetin her şeyini beğeniyorum, yalnız bir şeyini hiç beğenmiyorum. Burada yemek içmek var, ama dışarı çıkarmak yok...

— Demek bizdekinin tersi... yeniden dünyaya gelmek ister miydiniz?

— Ne o, galiba yine bana ihtiyacınız oldu. Yoksa beni Tekel Bakanı mı yapacaksınız?

— Yooo... Bizimkiler hiç de sizi aratmıyorlar.

— Yeniden dünyaya gelmek istemem.

— Neden?

— Geçenlerde memleketten gelen gazeteleri okudum, Tekel maddelerine, rakıya, şaraba zam yapılıyormuş. Öyle memlekette yaşanır mı hiç!...

— Biz de yaşamıyoruz zaten...

— Ya ne yapıyorsunuz?

— Kimse ne yaptığını biliyor mu ki... yaşayanlar da var ama, ancak yüzde iki nisbetinde, viskiyi, şarabı içenler de onlar...

— Siz ne yapıyorsunuz?

— Biz viski bulursak, sakal traşından sonra yanaklarımıza biraz sürüyoruz.

— Memleketin durumu nasıl?

— Pala Paşa muhalefet lideri oldu...

— Anlaşıldı anlaşıldı, yeter...

— Fahrettin Kerim de Bakan oldu...

— Yeter yahu... Anlaşıldı işte!

— Kemal Satır partisinin Genel Sekreteri oldu.

— Anladım be, yeter!

Sustum. Bekri,

— Vah vah, dedi, asıl içilecek zamanda içkiye zam yapmışlar, içemiyorsunuz... Yazık!...

Böyle deyip şaraba daldı, ama şaşkın ördek gibi netice kısmından daldı.

Başını çıkarınca,

— Neden mabâdınızdan dalıyorsunuz? dedim.

— Insanda akıl mı bıraktın yahu, dedi, verdiğin haberlerden serseme döndüm, ben neremden daldığımı biliyor muyum?...

— Tıpkı, bizimkiler gibi... dedim.

Bekri Mustafa kebaba yumulup şaraba dalarken, ben de müsaade istiyerek ayrıldım.

Namus

Balık avından eli boş dönen bir adam, balık satıcısının önünden geçerken seslendi:

«Şuradan bana bir kaç balık atsana!»

«Atmamı niçin istiyorsunuz?»

«Karıma balıkları yakaladığımı söyliyeceğim de ondan... Ben namuslu bir adamım.»

Çare

Ilk atom bombasının yapılmasında önemli rol oynamış olan fizik bilgini Oppenheimer'e, atom bombasından korunmak için herhangi bir çarenin bulunup bulunmadığını sordular. Bilgin sakin bir şekilde cevap verdi:

«Tabiî vardır.»

«Peki, nedir bu çare?»

«Barış!»

BOLU'LU

(Baştarafı 4 üncü sayfada)

dar çıktı. Aliahtan, ben bizim daktiloya naylon çamaşır almağa çıkmıştım da kurtuldum. Yoksa biz de fabrikayla birlikte uçup eşek cennetini boylayacaktık.

— Demek uçtu fabrika?

— A..barda iç alemi yapanlar, dinamitlerin üzerine sigaralarını atarlarsa, uçmaz da ne olur? Zaten, ben, aslında uçak fabrikasına müdür olacak adammışım ama, bizde adamı yerli yerine oturtmuyorlar ki... Yani sizin anlıyacağınız, koskoca bir kimya fabrikasını çalıştıran, bir lokantayı işletmez mi?

Düşündük, taşındık başka çıkar yol yoktu.

— Peki, dedik, gir mutfağa da göster sanatını.

— Yüreğinizi ferah tutun, dedi... Evet Allah lokantacılığın da üstesinden gelirsz.

Ve, ..ollarını sıvayıp içeriye daldı.

İngiliz kibarlığı

Bindikleri gemi kazaya uğrayıp battıktan sonra, iki İngiliz uzun zaman yanyana yüzdüler. Aradan saatler geçince biri ötekine dönüp şöyle dedi:

«Tanışmadığım halde size hitabettiğim için özür dilerim. Southampton ne tarafa düşüyor acaba, söyleyebilir misiniz?»

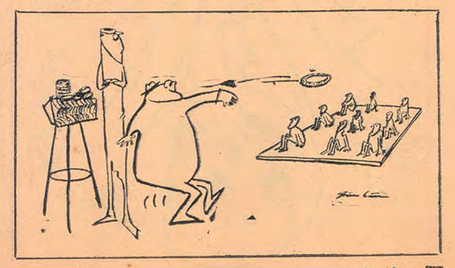

YARIŞMA yazıları

Bir kırık küpe sığınmıştım

KULELİ Askerî Lisesinde on altı yaşında bir öğrenciydim. Sınıf subaylarım ve hocalarım beni akıllı, uslu ve çalışkan tanırlardı. Babam mektebe alınılar dive, nüfustan yaşımı üç yaş büyüttürmüş, sınıfta arkadaşlarıma nisbetle küçük ve zayıftım. Beni atış çavuşu yaptılar, bölüğümüzün silâhhanesini bana teslim ettiler. Bir anahtar sahibiydim.

O zamanlar, öğrencilerin namaz kılması din borcu olmaktan çok okul emri icabı idi. Okulun idare subayları bu konu üzerinde titizlikle duruyorlar ve ibadetin zoraki bir iş olmadığını iddia eden namaz kaçkınları ile cebelleşiyorlardı. Benim tuhafıma giden, gündüz namazlarından ziyade yatsı namazı için zorbaylarıydı. Gündüz namazları hemen hemen ihtiyari idi. Bu namazlar için okul emrinin yerine getirilmesi için subaylarımız fazla bir gayret göstermiyorlardı.

Yatsı zamanı olunca, nöbetçi subaylarımızın her biri bir dedektif, bir avcı oluveriyorlardı. Çocuklar da inadına camiye girmemek için türlü çarelere başvuruyorlar, okulun etrafındaki top ağaçlara çıkıyorlar, dallarının ve yapraklarının arasında saklanıyorlar. Silâhhanelere, bodrumlara, helâlara, koridorların karanlık köşelerine ve hademeleri kandırarak koğuşlara çıkıyorlar, karyoloların altlarına sığınıyorlar. Yakalanma, ceza alma tehlikelerini göze alıyorlar.

Bu kovalamaca oyunlarının en büyük favorisi, bizim sınıf subayımız Cemal yüzbaşımızdır. Onu çok severdik, ama korkardık da ondan. Kılıcını belinde görmezdik onun, elinde baston gibi kullanırdı. Kılıcının kını, kovalarken yetişemediği çocukların arkasından fırlata fırlata her tarafı eğri büğrü kırık ve lehimliydi. Sağ omuzu biraz çöküktü yüzbaşımızın. Afili yürüdü ve külhanbey argosuyla konuşurdu. Çocuklar ona (Tulumbacı Cemal) derlerdi. O namaz kaçkınlarının saklandıkları yerleri, kullandıkları taktiği ötekilerinden iyi bilirdi.

Cemal yüzbaşımız, namaz yaklaşırken, bütün koğuşların hademelerini çağırtır, kesin emirler verir. Atış çavuşlarını çağırır, silâhhanelerin anahtarlarını toplar. Büyük el fenerlerini kemerine takar, ceplerine taşları doldurur. Yanına da birkaç asker alır, tam techizatla çıkar savaş meydanına. Çocuklar camiye girip ortalık tenhalaşınca ilk taarruz hedefi olan avludaki ağaçlara yanaşır. Yakar lâmbayı, ağacın dal ve yaprakları arasında tüneyenleri işıtır. Taşlamaya başlar, sapır sapır dökülenleri askerlere teslim eder, çocuklar yüzbaşıdan biraz uzaklaştıktan sonra askerlerin elinden veya önünden sıvışırlar, ağaçların gövdeleri gerisine saklanırlar. İşte o anda Cemal yüzbaşı ile çocuklar arasında bir ağaç kapmaca oyunu başlar. Cemal yüzbaşı, bu oyunda yakası açılmadık küfürler savurur. Kendini oradan oraya atar. Askerlerin de yardımı ile bazılarını yakalar. Yakalayamadıkları koridorlara kaçarlar. Koridorlarımız avlunun etrafında çepeçevredir. Koridora kaçanlar daha evvel buralara sığınmışlarla birleşir, kuvvetlenirler. Yüzbaşı, askerlerle köşeleri tutturur, kendisi çıkış kapılarına koşar. Çocuklar kapıların tokmaklarını çıkarıp almışlardır. Kapalı kapıyı zorlayan yüzbaşı ifrit olur. Camı çerçeveyi kırar, içeri atlar. Koridorlarda kovalamaca başlamıştır. Kılıç fırlatmaları, küfür savurmalarının daniskası vardır bu atletizmde. Çocuklar, bazan ayaklarına çarpan kılıcı alırlar, kaçarlar. İşte bu hal, yüzbaşıyı çıldırtan bir durumdur. Çocuklar Cemal yüzbaşının kılıcını almışlar. Bu acı mağlûbiyet ertesi gün mektebin içine yayılır, arkadaşlarının kulağına ulaşırsa mazallah ölür kederinden yüzbaşı.

Okul binasının deniz tarafında dışarıdaki çıkış merdivenlerinin arkasına rastlayan bodrum kısmı, sıvasız, döşemesiz, penceresiz ziindan gibi karanlık bir yerdir. İçi kalın duvarlarla hücrelere bölünmüş, bazı bölme duvarları nedense yarım kalmış. Bu yer ayını zamanda ön ve arka camileri arasında irtibatı sağlar. Müezzinlerin mahfelleri, bu yeri camilerden ayıran bölme duvarlarında açılmış büyük kapıların içindedir.

Avluda arkadaşlarla toplandık. Durumu inceledik ve ittifakla karar verdik buraya sığınmaya. Namaz vakti geldi, birer ikişer ön ve arka camilerin müezzin mahfellerinden bodruma atladık, hücrelere dağıldık. Ne bir ses, ne de bir nefes, kimse kımseyi görmüyor. Namazın bitmesi yaklaştıkça sevincimiz artıyordu. Ön müezzin mahfelini gözetleyen gözcümüz fısıltılı bir sesle,

— Geliyor! dedi ve gözetleme yerini terk etti.

Kendi kendime,

— Şimdi hapı yuttuk, kurtuluş yok, dedim.

Cemal yüzbaşı, ön ve arka kapıları askerlerle tutmuş, elindeki mumla bodruma atlamıştı. Mum ışığı yaklaştıkça geri geri gidiyor, duvarlara yapışıyorduk. O, çocukları birer birer kulaklarından tutuyor ve arkasındaki askerlere teslim ediyordu. Mum ışığı, bulunduğum hücreye yaklaşmaya başladı. Hücremin dip köşesine gelmiştim, dizime sert bir şey dokundu, elimle yokladım, yan yatmış bütük bir su küpü olduğunu anladım. Bir kurtuluş ümidi parladı içimde. Omuzlarımı öne ve içeri büktüm. Büzüle büzüle içeri soktum. Dizlerimi büktüm. Dışarıda kalan ayaklarımın yardımıyla küpü kımıldata kımıldata ağzını ve ayaklarımı duvara getirdim. Küpün dibindeki kırık yere gözümü uydurdum, dikiz penceremden ışığı izlemeye başladım. Zor nefes alıyordum. Yüzbaşı hüceredekileri yakaladı, küpür bulunduğu köşeye yaklaştı. Küpün içinde nefessiz, cansız bir ceset halindeydim. Yüzbaşı kimse kalmadığına hükmetti ve uzaklaşmaya başladı. Tehlike geçmişti.

Kendimi zorlaya zorlaya küpten çıktım. Çıkış, girişten çok güç oldu. Bir ara çıkma umudumu kaybettimdi. Dibinin çevresi ağzı kadar olsa elimle tamamiyle kırıp dipten çıkabilirdim. Dardı, buradan çıkmak imkânsızdı. Küpün bir yanı kırık olsa belki elimi geçirir, yere dayar, küple birlikte ayağa kalkar, gövdemi duvara çarpar, küpü kırardım. Yeni bir çare geldi aklıma. Küpü, dibi duvara, ağzı aksi tarafa gelmek üzere çevirmek, ayaklarım dan kuvvet alarak küpün dibini duvara çarparak kırmak. Ilk çarpışta dibin bir kısmı kırıldı, biraz da elimle kırdım, deliği büyüttüm. Elimi uzattım, duvara dayadım, küpü geriye ittim. Ayaklarımı yere bastırarak tekrar duvara çarptım. İleri geri gide gele nihayet küpü kırdım ve kurtuldum.

Duvarlara tutuna tutuna arka camiin müezzin mahfelini buldum. Camiye geçtim. Kapıya yöneldim. Demir kapı duvar. Kilitlemişler. Kurtulma umudum bir kere daha kırıldı. Heyecandan sinirlerim yorulmuş, uyku göz kapaklarımı kapamaya başladı. Kilitlenmiş elimle yığıldım ve kendimi kadere terkederek uydum. Yüzbaşının elinde kılıcı karşıma dikildiğini görür gibi oldum. Kılıcıyla dürtüyordu, gözümü açtım. Ne korkulu bir rüya idi bu. Kanter içindeydim. Artık uykum kaçmıştı. Kalktım, pencereleri bir bir yokladım. Ne gezer, kanatları açıyorum, dışı dümirli. Hem de nasıl kalın parmaklıklı.

Tan yeri ağarıyordu. Camiye doğru gelen ayak sesleri duydum. Pencereden baktım. Sofular sabah namazı kılmaya geliyorlardı. Hemen caminin ön tarafına gittim diz çöktim ve yatıp kalkmaya başladım. Kapı açıldı, ayakkabılar çıktı, bana yaklaştılar, beni namaz kılar durumda görünce şaşırdılar. İçlerinde bizim sınıftan Kocamustafapaşalı Muzaffer başıma dikilmişti. Namazımı bitirip selâm vermemi bekledi. Selâm verir vermez karşıma geçti.

— Allah Allah gözlerime inanamıyorum. Ben seni binamaz tanırdım. Hayrola, bu Müslümanlık nereden geldi sana? Caminin anahtarı bende idi, ne vakit geldin nereden girdin camiye?

— Muzaffer, böyle konuşma, kimse kimsenin dinini, imanını ve iç âlemini bilmez. Ben yatsı namazından sonra camide kaldım ve bütün gece ibadet ettim. Bir adağım vardı, yerine getirdim.

Kapıya doğru yürümeye başladım.

Hayretler içinde başım iki tarafa salloyan Muzaffer,

— Yahu, nereye gidiyorsun, daha sabah ezanı okunmadı, bari sabah namazını da kıl, öyle git, dedi.

— Çok sıkıştım, abdesim bozuldu, tazeemeye gidiyorum, dedim, koşarak kendimi dışarı attım.

Malkoçoğlu

İtfaiyeci ve güzel kız

Güzel kız: — **Beni bu korkunç yangının alevleri içinden kurtarabilmiş olmanın sizin ne kadar cesur bir adam olduğunuzu gösteriyor.**

İtfaiyeci: — Evet, sahiden de cesurumdur. Çünkü, sizi kurtarmak için koşan öbür üç itfaiyeci arkadaşımı yere sermek zorunda kaldım.

— Müsaade ederseniz size ceketimi vereyim!...

AYI İLE Güreşen adam

İşsizlik içime bir işlemiş, bir işlemiş... Canıma tak etmiş artık, «Olsem de kurtulsam» diyorum. Aylardır başvurmadığım kapı kalmadı.. Yok, yok, yok. İş yok... Ne biçim bir iş olursa olsun, hattâ; lâf aramızda: Seksüel prodüktörlüğe de razıyım ama... O da elime geçmiyor!

İçinde bulunduğum bu kötü durumdan ötürü, Çingene Hüseyin, «Gel, seninle bir ayı güreşi tertipliyelim.» deyince, ben de, denize düşen yılana sarılır hesabı, teklifini canı gönülden kabul ettim.. Nasıl olsa, yan yatmış camura batmış!.. Kabul etmesem kârım ne olacak?.. Allaha şükür, kaybedecek bir şeyim yok su dibi kınalı yer yüzünde! Çingene, «Bizim kocaoğlanla bir iki oynaşıverirsin, olur biter.» diyor, «Ondan sonra da top larız parsayı.» Ucunda parsa olsun da, ben, kocaoğlanla bir de oynarım, beş de oynarım!..

Beraberce hemen hazırlıklara başladık: İlk elde ilgili makamlardan gereken izini aldık. Sonra, Bitpazarından eski bir güreş mayosu; gezgin tiyatro topluluklarında çalışmış bir arkadaştan da, yine eski bir pelerin uydurduk. Hem de boğa güreşçilerinin kullandığı rinsten!.. Gerçi; eskiyebildiği kadar eskimiş, kullanılı kullanılı gerçek rengi seçilemez olmuş amma... Olsun! Ayda, yılda bir pehlivanlık yapacağım, fiyakamız tam olmalı. Reklâm işi de fevkalâde.. Ayı güreşi var, diye her tarafa haber saldık. El ve duvar reklâmları bastırdık.

Afişlerde bir resmim var, mayolu, pelerinli!.. Hafazanallah!.. Ben bile bakmaya korkuyorum!..

Nihayet güreş günü geldi, çattı... Stadyum mahşer gibi. Duyan gelmiş, işiten gelmiş. Alkışlar... Islıklar... Kaynana zırıltıları... Bir şamatadır gidiyor ki, mahşer!..

— Yaşaaa Herkül!..

— Bravoooo!..

— Arslanı isteriiiiz!..

— İsteriiiiiiiz!..

Bu istenen arslan benim işte!.. Sahaya çıktığım zaman gösteriler de son kertesine çıktı.

— Haydi Koçyiğit göreyim seni!..

— Ye ayıyı ye!..

— Sırtını yere yapıştırmadan bırakma!..

Alkışlar... Alkışlar... Alkışlar!.. Islıklar... Islıklar... Islıklar!..

Çingene Hüseyin, pelerini omuzlarımdan alırken seyircileri selâmladım cakalı, cakalı. Ayıyı da saldır sahaya. Vay anam vay!.. Cakamızı temelli bozmazsa iyi!.. Bir homurdanıyor ki, Alaman topu sanırsınız! Etraftaki şamatadan sinirlenmiş, besbelli... Ayı değil, canlı tank!.. Her homurdanışında ayaklarım yerden kesiliyor. Dayan, dedim kendikendime.. Iş buraya kadar geldikten sonra dönülmez.

Güreş başladı.. Ayı ile sarmaş dolaş olup, yerlerde yuvarlanmaya başladık. Bir ben alta geliyorum, bir kocaoğlan alta geliyor, yuvarlanıp duruyoruz. Her alta geldiğimde, «Ha sırdı, ha sırdı» diye dökün kopuyor, gözlerimi kapıyorum, korkudan. Soluğu alev gibi yakıyor yüzümü...

Nefesim kesilinceye kadar yuvarlanıp durduk. Bende yuvarlanacak takat kalmayınca, hafiften iittim kocaoğlanı, ayağa kalkmak için. Senmisin iten... Haltetmişim de haberim yokmuş. Bir pençe salladı yüzüme, kalkarkalkmaz... Rüzgârı feleğimi şaşırmama yetti.. Sanki, bir top mermisi geçti yüzümden. Verilmiş sadakam varmış...

— Amman!.. Kocaoğlan, ocağıma düştüm!..

Seyircilerde heyecan son kertesinde. Çılgınca alkışlıyorlar kocaoğlanı.

— Bravoo!..

— Ne salladı be!..

— Sıkı salladı Vallahi!..

— Balyoz gibiydi... İsabet etmedi, yoksa...

Kocaoğlan binmiş üzerime, suyumu çıkaracak sanki... Ölü gibi serilmişim alta. Çare yok, hıncını alıp, sakinleşinceye kadar mıncıklıyacak beni. Bir ter döküyorum... Her tarafım su kesilmiş. Nerden sardım bu belâyı başıma! Ulan pls Çingene... Bir ara; ön ayağını, arkadan apış arama soktu. Ulan!.. Hey Yarabbim!.. Sıksa, öldüm gitti!.. Seyircilerin:

— Künde!.. Künde!.. sesleri de göklere çıkıyor.

— Kocaoğlan!.. Şanına, şerefine sığındım!.. Rezil etme beni!

Ayağa kalktık tekrardan. Bir el-ense çekiyor; kırk senelik güreşçi gibi! Hayretten ağzınız açık kalır.

— Kafa kol çek. Kafa koool!..

Ayakta, yerde boğuşup dururken, nasıl oldu bilmiyorum, elim kuyruk sokumunun altına değmiş. Birden, bir huysuzlaştı. Bree aman!.. Bir bağırıyor, bir bağırıyor, gök gürlüyor sanki. Yerden yere vuruyor kendini. Korkumdan tir tir titriyorum.

Bu ayı zaptedilmez artık. Postu kaptırmadan tüyecek bir yol bulmalıyım... Şöyle bir etrafıma baktım: Çıkış kapısı kapalı. Sahada benden başka bir Allahın kulu da yok. Dizlerimin bağı çözüldü. Ey Ulu Tanrım, sana sığınıyorum. Şu anda, Senden başkası kurtaramaz beni. Aklıma ne kadar dua gelirse okuyorum.

— Kocaoğlan, ye onu ye!..

— Sağ bırakma!..

Seyireler işin dalgasında! Keçi can derdinde, kasap et...

Ayı, yeliştiği yerde pençe salltıyor... Arka arkaya iki pençe salladı... Yarabbim sen bilirsin... Senden başka sığınacak kimsem yok. Pençenin birinden, yana eğilerek korunmaya çalışırken, ikincisi biraz elimle beraber, mayoyu indirdi aşağıya... Sırtım kan revan içinde, cıscıblak kaldım ortada! Önümü mü kapatayım, arkamı mı?.. derken, bir daha saldırdı. Durur musun artık... Ben kaçarım, ayı kovalar, fırdolayı dönüyoruz sahayı. Ölüm korkusu sırtıma vermiiiş!.. Bir finişe kalkmışım ki.. Değil ayı, tayyare yetişemez... Arada bir duracak gibi oluyorum amma, ejderha sesi gibi homurtuyu duyar duymaz, yine yallah!..

Seyireler gülmekten yerlere yatıyorlar, cıscıblak önlerinden her geçişimde her biri, bir çeşit lâf atıyor.

— U-uuuuhh!!.. Amma da...

Hay gözün cıksın!.. Başka bakacak yer mi yoktu!...

— Koç, ayı yaklasıyor..

— Finişi bırakma!..

— Kopulasıcaya bakın!..

Bir benim can derdime bakın, bir de bunlara... Ah ulan ah!.. Ulan, mel'un Çingene... Hep bunları sen, benim başıma getirdin...

— Haydi arslanım, dayan!..

— Zafer senindir!..

Hay ulan, size de... Arslana da... Zafere de... diye iyi bir kalaylıyacaktım amma, gök gürlemesi gibi homurtuyu duyunca tırıs geçmek zorunda kaldım.

— Dikkât!.. Ayıya kaptırma!!..

— Dayan yiğidim!..

— Yiğit malı ortada olur!..

Ben,

— Allah için bir can kurtaran yok mu? diyorum.

Seyirciler.

— Dayan az kaldı!... diyorlar.

Dayanayım, dayanmasma amma; dayanacak can mı kaldı... Demirci körüğü gibi soluyorum... Sol karnıma da bir ağrı girmişki, bıçak gibi... Nefes alamıyorum. Alı ulan Hüseyin!.. Senin...

Başım dönüyor, gözlerim karartıyor. Koşamıyacağım artık. Hayal meyal iki patlama sesi ve canhıraş bir feryad duydum. Bayılmışım...

Gözlerimi açtığım zaman hastahanedeydim...

Niyazi ARIK

Yalan

Patron: — (Genç adama) demek iş arıyorsunuz? Yalan söyler misiniz?

Delikanlı: — Hayır, beyefendi, fakat, çabuk öğrenebilirim.

Kasadaki açık

— Nerde veznedar?

— At yarışlarına gitti, efendim.

— Peki iş saatinde at yarışına gitti ha?

— Evet, çünkü kasadaki açığı kapatmak için son fırsattı bu.

OLAYLAR-Alaylar

İNGİLİZ HÜKÜMETİ BU GAZETEYİ SUSTURMALIDIR

Liberal eğilimli Guardian adlı gazetenin Küba komşundaki herzelerini okudunuz mu? Dünya barışını sarsıcı nitelikte olan bu yazıyı ne yazık ki Cumhuriyet gazetesi de sütunlarına geçirmiştir;

Liberal Guardian gazetesi Amerikanın hareketini Birleşmiş Milletlerde haklı göstermek için bir hayli güçlük çekeceğini bildirmekte ve yazısına şöyle devam etmektedir:

«Şu anda bu durumu haklı gösterecek hiçbir sebep olmadığı gibi böyle bir sebebin de emareleri de mevcu değildir. Küba hiçbir memleketi işgal etmemiştir. Memleketinde taarruz silâhlarını barındıran üsler bulunmasına rağmen böyle bir tedbiri haklı gösterecek hiçbir hareketi mevcut değildir.

Amerikanın kendi menfaatlerini ve müttefiklerinin menfaatlerini zedeliyecek böyle yanlış bir harekette bulunmasını hayretle karşılamaktayız».

Asıl biz Guardiyan gazetesinin bu yazısını hayretle karşılamaktayız. **Bu türlü yazılar dostluğa** sığacak gibi değildir. Bu kadarla da yetinmeyen Guardiyan, bakınız daha da ne herzeler saçıyor:

İngilterenin en güvenilir gazetelerinden biri olan Liberal Guardian da tehlike işareti vererek şunları yazmıştır.

«Amerika memleketine yakın bulunan komünist üssü Kübayı, kendi emniyeti için abluka altına almakta kendisini haklı gördüğü gibi Sovyet Rusya da gemileri ve uçaklarıyle Batılıların üssü olan Türkiyeyi aynı şekilde abluka altına almakta haklı görebilir.»

Nato topluluğunda bulunan müttefikimiz ve dostumuz İngiltere hükümeti, çok umuyoruz ki bu gazetenin bozguncu yayınlarını durduracak ve gereken tedbirleri elbette alacaktır.

Acaba İngiliz Ceza Kanununda 161. madde yok mudur? Bilindiği gibi, Türkiyede bazı çevreler 161. maddeyi antidemokratik ve Anayasaya aykırı bularak, bu madenin kaldırılmasını istemektedirler. Antidemokratik ve Anayasaya aykırı olsa da, hükümetin 161. maddeyi kaldırmamakla ne kadar isabetli hareket etmiş olduğu şimdi daha iyi anlaşılmaktadır. İngiliz Ceza Kanununda böyle bir madde yoksa, çok üzücüdür.

Bizim gazetelere gelince, yabancı basının bu türlü bozguncu yazı ve haberlerini aktararak bizlere duyurmaları hem doğru değildir, hem de milli menfaatlerimize uymaz kanısındayız. Bu konuda en doğru yolu radyolarımız tutmuş bulunmaktadır. Örneğin Perşembe sabahı İstanbul Radyosu verdiği ajans haberlerinde, Şah Hazretlerine yapılacak karşılama ve uğurlama törenlerini, bayram törenini, açılan yolları, Hürriyet Meydanının alacağı son biçimi anlatmış, ama Küba olayına hiç değinmemiştir. Gazetelerimizin de bu yolu yeğlemelerini salık veririz. Ayrıca, Guardian gazetesine de ihtar ediyoruz: ttzzccrr! ;;ssssrrzz ppttrr?? çfılrtzkt zırt pırt durt!...

Öküzle Eşek

Politikacı esnafının sözlerine oldum olasıya şaşarım. En olmadık olayları en beklenmedik sonuç çıkarırlar. Örneğin şöyle diyenler olur:

«Bu sene yağmurların bereketli olması, partiler arası münasebetlere müsbet tesir icra edecektir.»

Siz daha,

— Yahu, ne diyor bu adam, şaşırdı mı!.. diye düşünmeye kalmadan bir cevher daha patladı:

«Çünkü tüfünlerimizin nef-aset dünyaca malûm olduğu için demok rasinin fazîletlerine inanmanızdan tabii ne olabilir.»

Siz büsbütün şaşırır, adamın dediklerini toplayıp toparlamaya çalışırken, o, ara vermeden bir cevher daha patlatır:

«Binaenaleyh, Atatürk ilkelerine bağlılığımız surdan belliidir ki narenciye ihracatı ve turizm sanayii ile özel tesebbüs elbette desteklenecektir.»

Sizin «Hoppala!» demeniye kalmadan arka arkaya cevherleri ni sıralar.

Siz bu sözleri bir mizah gazetesinin uydurmaları sanabilirsiniz. Ovsa gerçeğin mizahı, bütün uydurma mizahlardan çok daha üstündür. İşte bir örnek:

CHP li milletvekili İhsan Kabadayı bir parti kongresinde demiş ki:

«Memleketim olan Beyşehirde geçen gün öküz ile eşeği bir araya koşup çift süren bir köylü gördüm, bu iki zıt hayvanı bir arada biribiriyle anlaştıran vatandaşın büyüklüğüne ve gayretine hayran oldum.

Aman Yarabbi! Siz bu milletvekilinin sözlerinden bir şey anladınız mı? Çok affedersiniz ama ben anlıyamadım. Bir kere yoksulluk yüzünden Anadolunun bir çok yerinde köylü öküzle eşeği yanyana çifte, harmana koşar. Beyşehrli olduğunu söyleyen bu sayın Kabadayı, bunu daha yeni görmüş. Üstelik bir köylünün eşekle öküzü koşup çift sürmesinden insan «vah, memleket ne halde»» diye üzülür, utanır.

Hayır, bu milletvekili ne üzülüyor, ne de utanıyor, dahası seviniyor, hayran oluyor. Neden? Köylünün gayretine, büyüklüğü ne!..

Kuzum, ne diyor bu Kabadayı?.. Öküzle eşeğin yanyana çift sürmesinde sefalet vardır, hacalet vardır, her şey vardır, yalnız büyüklük ve gayret yoktur. Bu milletvekili, galiba ömründe hiç öküz görmemiş... Belki de öküzü kurt gibi, aslan gibi bir şey sanıyor da yanındaki eşeği hap diye yutacak beliyor.

Avol öküzle eşek her zaman yanyana dururlar. Hiç de birbirlerini yemezler. Onların, birlikte çift sürmesi ise, hiç de gayret ve büyüklük istemez; yalnız yokluk, yoksulluk yoksunluk ister.

Hani köylü, kurtla kuzuya bir boyunduruk altında çift sürdürse, eh, o zaman köylünün büyüklüğü, gayreti övülür.

Demek bütün Türk köylüleri öküze eşeği es edip çifte koşsa sayın Kabadayı,

— Aman ne büyüklük! Allahım ne gayret!.. diye keyfinden oyna yacak..

Acaba bu sayın Kabadayı, neden bu olayı anlatmış? Sözünün sonu, bu soruyu cevaplandırıyor:

«Bu memlekette iki zıt hayvan geçinirken insanları arasında iki lik yaratmak bizlere yakışmaz, gelin kardeş kardeş oturalım, gelin barışalım.»

Hoppala!.. A efendim, öküzle eşek yan—yana duruyorlar, birlikte çift sürüyorlar, birbirlerini ve miyorlar dive, bundan nasıl insanların birlik olması sonucu çıkabilir? «Mademki eşekle öküz dost, eh artık bizler de ikilik çıkarmıyalım..»

Sayın Kabadayı'nın sözlerinden ben bir şey anlıyamadım; acaba ne demek istemiş? Yani koalisyon mu olsun diyor, daha geniş bir koalisyon..

Benim papucum dama atıldı

Masanın başında toplanmış ruh çağırmaya hazırlanıyorduk. Kimin ruhunu çağıracağımızı tartışırken ben atıldım:

— Nasrettin Hocayı çağıralım!

Teklifim kabul edildi. Seansı idare eden arkadaş hepimizi susturduktan sonra,

— Ey mübarek Hoca!... diye gaibe seslendi. Masamıza şeref ver...

Masanın üstündeki fincanda hiçbir hareket olmadı. Bunun üzerine ben:

— Çağrı tam olmadı, Hocanın bilinen özelliğinden söz ederek çağır, örneğin bir fıkrasını zikret, dedim.

Seansı idare eden arkadaş:

— Ey göle yoğurt mayalayıp bütün insanlığı güldüren Hoca, masamıza şeref ver, dedi.

Masanın üstündeki fincan hareketa geçti. Önünde duruğu harfleri sıralayıp okuduk. Hoca ne dese beğenirsiniz:

Benim pabucum dama atıldı hey oğul. Ben göle yoğurt mayaladım ama, belki tutardiye mayaladım. Siz beni de geçtiniz; Tasarruf Bonosu biriktiriyorsunuz.

Remzi Şahin

TALİH KUŞU

Bizim işlerimiz oldum olasıya Allah'a kalmıştır, Hızır'a kalmıştır, talihe kalmıştır. Bunun son örneğini yeni İçişleri Bakanı Bekata verdi.

İçişlerimizin karmakarışık olduğu günlerde Bakanlığa gelen Bekata gazetecilere şöyle demiş:

«Ben talihli adamım, meseleleri hallolunacaktır.»

Oooh, gördüniiz mü başarımız yolunu.. Bundan sonra işlerin yolunda gitmesini, hükümetin başarılı olmasını istiyorsak, aklımızı başımıza devşirip, talihli adamları Bakan yapmalıyız. Once ana larından kadir günü doğmuş olanları ayırınız, sonra bunlar aralarında rulet çevirirler, barbut oynar, kılıç açar, zar atarlar, artık hangileri talihliyse onları seçer seçer, Bakan yaparız.

Komisyon

Yeni İstanbul Gazetesinin birinci sayfasındaki iki sütünlük haberin başlığı şu:

«Rusların Türkiye'ye bol miktarda para soktukları tesbit edildi.»

Bu uzun haberden, belki merak edersiniz diye, birkaç parça aktarayım:

Ankara'da, Yeni İstanbul binasının tahribiyle neticelenen 2 Ekim hâdiselerinden sonra, İstanbula aksedenaynı hâdiseler grupu, siyasî polis tarafından chemmiyetle tetkike tâbi tutulmaktadır.

Tahkikat hakkında henüz bir açıklama yapılmamakla beraber tesbit edilen en chemmiyetli mevzu, tahrip, yağma, toplanma, sevk işinde Sovyetlerin bir haftada sarfettikleri paranın kaynağıdır.

Nedense bu Türkçülerin Türkçeleri de bozuk. Ne dediklerini, ne yazdıklarını bilmiyorlar. «Tesbit edilen en chemmiyetli mevzu» ney miş? «Sovyetlerin sarfettikleri paranın kaynağı?» Adam, Sovyetlerin sarfettiği paranın kaynağını merak ediyor.

Bunlar ne dediklerini biliyorlar mı ki... Asıl demek istediği şu: Yeni İstanbul'u Sovyetlerden para alanlar yıktı.

Dahası da var:

Yıkıcı hareketlerin, tahrip ve yağma işlerinin taazzuv ve tekerrürü mevzuunda sarfedilen paranın miktarı üzerinde ihtilâf mevcut olmakla beraber, 2 Ekim 1962 hâdiselerinde, Rusların 13 Ekim'e kadar 44 milyon lira sarfettikleri anlaşılmıştır.

Bakınız, bu adamlar sovyetlerden alınan paraları kuruşu kuruşuna biliyorlar. Hayır, hayır, paralar ellerinden geçiyor, onların eliyle dağıtılıyor da ondan kuruşu kuruşuna biliyorlar, diyecek değilim.

Bizim kesin olarak bildiğimiz Sovyetlerden para alınmıştır ama, şimdi değil, Ulusal Kurtuluş Savaşımızda... Mustafa Kemal'e o zaman dışardan para veren yalnız Hint Müslümanlarıyla Sovyet Rusya idi. Ola ki şimdi de Ruslar casusluk için Türkiye'ye gizli yoldan para sokuyorlardır da bunu da Yeni İstanbul'cular biliyorlardır.

Ancak bizim anlıyamadığımız bir nokta var. Kaçakçılığı ihbar edenlere hükümet, ihbar edilen miktarın yüzde onunu ikramiye olarak veriyor. Kaçakçılık muhbirine yüzde on olunca casusluk muhbirine elbet daha çok ikramiye verilir.

Bu adamlar yalan söylemiyorlar ya, elbet bir bildikleri var Pekiy, hem Ruslardan para alındığını biliyorlar, hem neden ihbar etmiyorlar? Böylece bir yandan yurt ödevi, ulus görevi yaparlar, bir yandan da Rusların dağıttığı bir milyar liranın yüzde onunu ikramiye alsalar yüz milyon lira ceplerine iner, dünyalıklarını doğrulturlar.

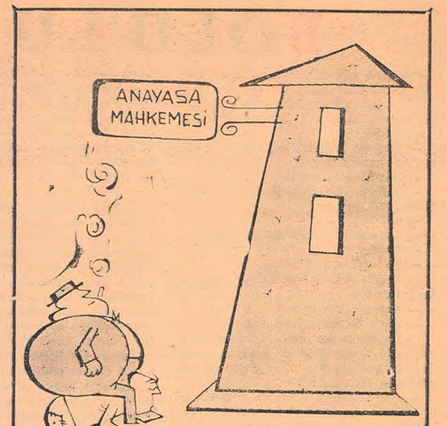

Vatandaş, Anayasa Mahkemesine baş vurabilecek

AZ ÇİTTİK ÜZ ÇİTTİK AZİZ NESİN

Yeniklerin Kancıklığı

DİKKAT edelim: İçerde de böyle, dışarda da... Yenik düşenler, yenikliklerinin verdikleri hınçla, öfkeyle, kinle, acıyla saldırgan oluyorlar; yiğitçe yenemediklerini türlü kancıklık yollarıyla, arkadan vurmağa çalışarak yenmeğe çabalıyorlar. Her alanda bu böyle... Sanat alanına bakalım, örneğin resmi alalım. Bir ressam, açtığı sergide sergilediği resimlerle Türk resim sanatına yeni bir hava, geniş bir soluk, değişik bir anlam getiriyor. Türk resmini ileir ve çağdaş aşamalara ulaştırıyorsa, çok gerilerde kalan öteki ressamlar yenik düşmelerinin verdiği hınçla ona çelme takıyor, kancıkcasına saldırıyorlar.

Alışkanlıklarının uyuşukluğu içindeki tiyatrocular, Türk tiyatro sanatına canlılık getiren yaratıcı bir oyun görürlerse bundan tedirgin oluyor, yiğitçe yarışamıyacaklarını, çok gerilerde kaldıklarını anlayınca, yenikliklerinin kızgınlığıyla en kancıkça düzenciliklo onu altetmeye çabalıyorlar.

Edebiyatda böyle, eğitim de böyle, bilim de böyle, politika da...

ÖZELLİKLE 27 Mayıs'tan sonra yurdumuzda, yenik düşenlerin öfkesi iyice kabarmıştır. Toplumsal güvenlik gibi bir çok çağdaş sorunların halka maledilmiş olması, çıkarlarından olan, olacaklarını sezen sömürgenleri kudurtuyor; gittikçe yenildiklerini, daha da büsbütün yenileceklerini sezerek, türlü ayak oyunlarıyla, çelmelerle, hiç bir bireysel çıkarları olmadan halkı uyarmaya çalışan aydınları düşürmeye çabalıyorlar.

Öte yandan, bir de ilerici aydınların davranışlarına, tutumlarına bakınız: Onlar, zamanla birlikte yürümenin güvenci, haklı, doğru, güçlü ve sağlam olmanın inancı içinde ne denli rahatturlar... Kızmıyor, öfkelenmiyor, sövmüyorlar. Her yaptıklarını inanarak, bilerek yapıyor ve yenik düşenlerin kancıkca saldırı ve düzenciliklerine gülümsüyorlar.

GÜREŞ minderinde iki sırtı birden yere yapışanın, yenen pehlivana taş fırlatması, eline geçeni atması, sövmesi, bıçak çekip arkasından saldırması neyse, toplumsal yarışmada da yenik düşenlerin kancıklıkları odur: İftira ederler, saldırırlar, bağırırlar, yaygara koparırlar, yalan söylerler.

Her alanda bu böyle: Resimde, tiyatroda, romanda, bilimde, eğitimde, iç politikada, dış politikada...

Çarpışanlaradn hangisinin haklı olduğunu anlamak istiyorsanız, onlara dikkatle bakınız: Hırçınlaşan, öfkelenen, kızgınlıktan dellikler yapan, söven, bağıran, saldıran, yenik, düşmüş, hiç değilse haksızlığını, yenikliğini anlamış demektir; ama bütün kalleşçe çabaları boşunadır: Yengi doğrucuların, zamanla birlik yürüyen ilericilerindir!

BOLU'LU

Bülent ORAN'dan Bir Hikâye

İki arada, bir derede!...

O kötü günlerimdeydi. Bizim Obur Rıfat'la karşılaştım.

— Ne o ulan, dedi, iğne ipliğe dönmüşsün. Aşk mı çekiyorsun nedir?

— Evet.

— Kim bu şatifilli? Rejiden mi, yoksa iplik sanayiden mi?

— İkisinden de değil.

— Öyleyse bisküvitteki Yırtık Şazimete tutuldun gene?

— Cık.

— Ne cıkı be?... Sarışın mı bari?

— Değil.

— Ne renk bu yosma?

— Yeşilli var, turuncusu var, mavisi var, moru var...

— Karnaval kızı mı bu?

— Hayır be anam, bankonot.

— Haydi oradan yahu... Bırak dalgayı da harbi konuş. Garanti yanıksın gene ineğin birine. Yoksa böyle Kumkapı çirozlarına dönmezdin.

— İşsizim yahu,

— Senin akrabaların arasında o kadar ensesi kalın var. Faydaları dokanmıyor mu?

— Bütün faydaları, enseleri kalınlaştıkça dar gelen eski gömleklerini bana veriyorlar, o kadar.

— Para mara?

— Zırnık koklatan yok.

— Asılsana be... Azcık şantaj patlat, «Hırsızlık eder şerefinizi iki paralık ederim,» falan de. Korkutuver.

— Buldun korkacak lâkerdaları. San ki şereflen pek alışverişleri var da...

— E peki, hiç de mi bir şey vermiyorlar gömleklerinden başka?

— En bol verdikleri şey akıl.

— Ne akıl dolu ülkedir bu... Herkes bol keseden birbirine verir verir de, gene tükenmez bir türlü. Peki, sen ne yapıyorsun bu akılları?

— Vallahi ben de şaşırdım. O kadar çok verdiler ki üstüste yığsan dağ olur. İnsan o kadar aklı ne yapsın?

— Tımarhaneye satsaydın.

— Bilirsin alışverişten anlamam. Ben de kızdım, verilen akılların hepsini denize döktüm.

— Ulan anlaşıldı balıkların niye karaya vurduğu. Yazık bu hayvanlara be. Ne günahları vardı zavallıcıkların?

— Bir cahillik ettik işte.

— Peki şimdi ne yapacaksın?

— Hiiiç...

— Öyleyse ben sana bir akıl vereyim.

— Yeter yahu... Aıl, akıl, akıl... İçim dışım akıl oldu. Sen, kendine sakla aklını.

— Telâşlanma be kardeşim... Ben vereyim de, beyenmezsen alma.

— Söyle bakalım.

— Lokantacılık et.

— Bana bak, elimden bir kaza falan çıkmadan defol git başımdan. Ne anlarım ben lokantacılıktan?

— Anlamağa ne hacet... Avcumun içinde bir Bolulu var. Ondan faydalanalım.

— Boluluyu da nerden buldun?

— Dün şöyle bir otobüs safası yapayım dedim. Şans bu ya, yanıma da bir parça düştü, ne diyorum sana, Hacı Baba'nın ye dediği... Lokma mı lokma... Mubarek Allah da yarattı mı yaratıyor ha. Tam Osmanlı...

— Yok be...

— Ekmek kuran çarpsın öyle... Azizim, namussuzda bir kalçalar var, vallahi her biri dul kadın bohçası gibi... Bacaklar desen öyle... Kaptırmışım kendimi gidiyorum. Bir baktım, ibzim baba yadigarı saat havalarda... Kırk yıllık değirmen, bildim bileli nereye korsan orada durur. Şöyle bir hesaba vurdum, yeleğimin üzerinde üç tane de el... Bana bak Rıza, dedim kendi kendime, bu işte bir bit yeniği var. Ellerin hepsini yakaladım. Sonra da bir tahlil ettim. Teki, baktım benim elim. Sağım kuvvetlidir. Sıka sıka nerdeyse solun damarlarını patlatacağım. Onu bıraktım. Solumla tuttuğum el... Eli şöyle bir sağlam kafayla daha tarttım, yokladım ettim. Ne göreyim, ucunda siyah saçlı bir hergele... Herifi hafif islim silkeleyip, «Ulan it baytarı», dedim, «Cebimde ne halt arıyorsun?» Bıcırığın da biri haaa... Başladı titremeğe... «Ağbi saate bakacaktım», dedi. Şaplağı patlattım. «Eşşoğlusu, meydan saati mi bu. Yürü karakola da gör dünya kaç bucakmış», diye de bir palavra savurdum. Atladık otobüsten aşağı.

— Kadın ne oldu?

— Saatin derdindeyim, kim düşünür kadını... Herif başladı yalvarmağa. «Nerelisin sen?», dedim. Boluluymuş. «Ayağının altını öpeyim, kulun kölen olayım beni ele verme», dedi. Ben de tıktım bizim eve. İşte anlıyorsun ya benim sana vereceğim sadece akıl değil. Aklın yanında cabadan da bir Bolulu var.

— Boluluyu ne yapayım? Turşusunu mu kurayım yani?

— Keşafettinliği bırak. Dünyanın en iyi aşçıları Bolululardır. En madarasının pişirdiği yemeğe çök, parmaklarını da beraber yersin. Sonra unutma, millet sıkıntıdan midesine de düştü. Bu işte para var.

Kendi de ortak olmağa karar verince, aklım lokantacılığa öylesine yattı ki, şimdiye dek zamanımı ne demeğe başka işlerle öldürdüm diye yanıp yakıldım? Meğer yaradılışımda aşçı ruhu varmış da haberim yokmuş.

İyiydi hoştu ama anamallık edecek ne tek şeyimiz ne de ilâçlık bir meteliğimiz bile yoktu. Fakat arkadaşın sırtı kolay kolay yere gelecek türden değildi.

— Ulan, dedi, sendeki şu peygamber suratı bende olsa bütün yer yüzünü dolandırır da kör düğüm ederdim. O vakit, para sıkıntısını da biz değil dünya çekerdi. Ekonomik krizler yaratırdım. Temiz bir surat Allahın tavsiye kartvitizidir be... Asaletin resmi çizilecek olsa senin yüzünü model alırlar.

— Suratım emrinde, al, kullan, dedim.

Böylece, benim suratım ve onun beyni ile, koskoca bir dükkân tuttuk.

Rıza, kapının dışına ilânlar astı.

— Bugün, millet mala değil reklâma para veriyor, dedi. Orijinal fikirlerim var.

Dükkânın önüne koca harflerle S.O.S. yazdırdı. Yanında da şu yazılar: «DİKKAT, TEHLİKE... YEMEKLERİMİZ O KADAR LEZZETLİDİR Kİ, İHTİYATLI DAVRANMAZSANIZ PARMAKLARINIZI DA YİYEBİLİRSİNİZ. AYAĞINIZI DENK ALIN!»

Başka bir köşede, «İRADENİZ ZAYIFSA KARŞI KALDIRIMDAN GEÇİN... ÇÜNKÜ ÇOK YEMEKTEN ÇATLAYABİLİRSİNİZ!» diye bir afiş, yanında da sözüm ona çatlamış bir insanın resmi vardı.

İnsanların çatlak durumları biraz gülünç oluyor, o resim azıcık da Amerikan ilânlarındaki traktörleri andırıyordu ama, tomlum üzerindeki etkisi büyüktü.

Kapının üzerindeki yazı ise şöyleydi: «KARISINI BOŞAMAK İSTEMEYEN EVLİ ERKEKLERİN GELMEMELERİ RİCA OLUNUR. BİZİM LOKANTADA KARNINI DOYURAN, EVE GİDİP PİŞİRDİĞİ YEMEKLERİN KÖTÜLÜĞÜ YÜZÜNDEN KARISINI ÖLDÜREBİLİR...»

Bunun bitişiğinde de, yaylı at arabalarının kenarlarına çiçek ve kuğulu göller çizmeğe alışık acemi bir ressam tarafından, boğazlanan bir kadın mı, güneşin batışı mı yoksa bir karpuzun kesilme töreni mi olduğu bir türlü kesin olarak anlaşılamayan yabancı bir görünü vardı.

Rıza,

— Bütün bunlara bakıp da içeriye girmeyen ya miyoptur, ya da eşek, dedi. Göreceksin nasıl para kıracağız.

Hazırlıklar tamamlanınca, bir çeşit tutuklusu olan Bolulu'yu ensesinden yakaladığı gibi getirdi dükkâna.

— Bana bak, dedi. Hayvanlığı bırak bir kenara artık da sanatını göster. Biz bu lokantayı sana güvenerek açtık.

Bolulu,

— Zahmet etmişsiniz, demek inceliğini gösterdi başını kaşıyarak. Ben, otobüslerde, vapurlarda, bilet gişelerinde, cenaze törenlerinde çalışırım. Ek olarak sinema kuyruğundan gaz kuyruğuna kadar bütün kuyruklardan da iş alırım. Geçimim bu yollardan.

Rıza,

— O yollara kar yağdı, dedi. O eski filimleri unut bir kalem. Bak, kız gibi ocak... Tezgâhın böylesi de az bulunur...

— Tezgâh iyi ama burası tenha, çabuk yakalanırım.

— Neden ulan? Kapı gibi ruhsatımız var elimizde. Seni yakalayacak kabadayı daha anasının karnından doğmadı.

Bolulu şaştı.

— Allah büyüklerimizden razı olsun, dedi. Demek bizim gibi garibanları düşündüler de, yankesiciliği serbest bırakıp ruhsat verdiler.

— Ne yankesiciliği sayıklıyorsun? Sen yemek pişirmesini bilmez misin?

— Suda yumurta pişirmesini bilirim.

— Başka?

— Rafadan yumurta da bilirim.

— Başka?

— Pek sıkışırsam, sahanda, kavurmalı yumurta da pişirebilirim.

Rıza,

— Herifçioğlu utanmasa yumurtlarım diyecek nerdeyse, diye homurdandı. Yahu, başka halttan çakmaz mısın hiç?

— Başka, ya konserve yerim, ya da peynir ekmek falan filan...

— Ulan sen nerenin Bolulusun?

— Bolunun Bolulusuyum ağbi,

— Hay Allah müstahakını versin, boyun bosun devrilsin e mi?... Boludayken ne halt ederdin sen? Yemek memek pişirmez miydin?

— Kayıntıyı aşçıda yapardım ağbi.

— Yaniya aşçılıktan çakmaz mısın hiç?

— Hayır ağbi.

— Peki Boluda ne halt edip de geçinirdin?

— Önceleri geçimim saatlerdendi. Oralar ne de olsa küçük yerler ağbi. Daha birinci yılı tüketmeden kimsecikte saat kalmadı. Belediyenin ötesinde bir meydan saati vardı. Onu da aşırdım. Sonra herkes kum saati kullanmağa başladı. Onları da tamamladım.

— Çüüüş be.

— Çüş ya ağbi... Sonra, Bolulular güneş saati kullanmağa başladılar. Benim de suyum ısındı tabii... Güneşi aşıramadım bir türlü.

— Ulan itin dölü, utanmayıp onu da çalsaydın bari...

— Sıcak be ağbi... Sıcağı sevmem. Sonra dağa çıktım.

— Neden?

— Babamın kanını taşıyoruz ne de olsa.

— Baban aşçı değil miydi senin?

— Hayır, eşkiyaydı.

— Vay vay vay vay... Vay bizim başımıza gelenler. Biz de sana güvenerek açtık bu lokantayı. Onca borca girdik. Ettiğimiz masrafın ucu bucağı yok. Şimdi ne yapacağız?

— Yemek ağbi.

— Kim yapacak?

— Ben ağbi.

— Bana bak domuz, ben adamı bir ağbilerim feleğini şaşarsın vallahi. Alay mı ediyorsun bizimle lan?

— Gelene gidene yumurta mı yedireceğiz burda?

— Yemek yediririz.

— Yediririz ama kim pişirecek?

— Ben.

— Defol...

— Ağbi bende bir takvim var, sen hiç korkma.

— Ulan müşteri takvim yer mi?

— Yemek değil... Takvimin arkasında tarifeler var... Her yemeği yazıyor.

— Yıkıl karşımdan...

— İtimat buyur ağbi. Ben, değil lokanta, fabrika bilem çalıştırdım.

— Ne fabrikası?

— Ecza.

— Sen ne anlarsın o işten?

— Memlekette sürüyle fabrika var. Hepsinin başındaki adamlar, müdürleri falan o işten anlıyorlar mı sanıyorsun? Bu memlekette kim torpil yürütürse o müdür olur.

— Doğru.

— Ben de bir otomobil çevirdimdi .. Sövüşlediğim herifin çantasından bir de diploma çıktı. Akşam, ormanda çilingir sofrası kuruyoruz. Sandığın üzerine yaydım diplomayı. Benim yardımcım, Oniki Osman var... Keskin nişancıymış. Bana çok yardımı oldu. Bir kurşunda iki lâstiği birden alıyordu aşağı. Yalnız nişancı değil, kafası da çalışır. O, «Aman usta», dedi. «Bu kâğıt zayi edilir mi hiç?». Baktım baktım anlamadım. «Şadetname len bu», dedim. «Yazanemiz yok ki duvarına asalım.» O da baktı baktı, «Yazanesiz de kullanırız», dedi. Sonra, aklına uyduk onun. Ben, kendi footğrafımı yapıştırdım. Başka bir çantada da kart vizite vardı. Ona da kendi kendimize tavsiye yazdık. Eh, torpil var, diploma var, sırtımız yere gelir mi? Diplomayı pek takmadılar ama kart viziteyi kim gördüyse etekleri tutuştu. «Aman beyim», dediler, «Şimdilik şu fabrikanın başına oturun, sonra size daha büyük bir fabrika buluruz.» Oturdum. Bizim oniki Osmanı da müdür muavini aldım.

— Ooooh...

— Oh ya.

— Peki işten çakozladığın yok, fabrika nasıl gitti?

— Fabrika bu... Zaten, bir fabrikada en işe yaramayan, hiç bir şey yapmayan tek insan müdürdür. Müdür dediğin, tavsiye mektuplu iktidar taraflarını işe alır, sabahları memurlara bağırır ve uyuklar...

— Vay canına...

— Ne sandın ağbi... Fabrika kendi kendine çalışıyor. Arada umum müdürlüğe rapor veriyoruz. Baktım yukardan randımanı arttırın diye kâğıt geldi. Ben de yüklendim plânlama bürosuna fabrikanın. Mühendisleri çağırdım. «Bana bakın, hiç birinizin lokalde pinpon oynamak ve fizik laboratı kızlarla dalga geçmekten başka şey yaptığınız yok. Bari sanatınızı gösterin, fabrikanın istihsali artıyormuş gibi grafikler istatistikler falan hazırlayın. Şöyle büyüklerimizin gözünü boyayacak cinsten şeyler. Eh, bizimkilere göz boyamak dedin mi gözünü çıkartırlar. Kâğıtlar üzerinde randıman arttı da arttı. Başladı yukardan bana tebrikler yağmağa. Bu kadar itibardan sonra sıkıysa istatistikte yeni ilerlemeler gösterme...

— Peki sonra ne oldu? Yükseldi mi fabrika?

— Yükselmek de söz mü... Göğe ka-

(Devamı 7 inci sahifede)

Herşeyin üstünde Vatan!

Düşün Yayınevi'nin yayımladığı iki hikâye kitabı da üstüste iki yıl Türk Dil Kurumu'nun hikâye kitabı ödülünü kazanmıştır.

BULANIK RESİMLER

Yazan: **MUZAFFER BUYRUKÇU**

Bu kitap Türk Dil Kurumu 1962 ödülünü kazanmıştır.

Fiyatı: 3 lira

GÜZEL AVRAT OTU

Yazan: **TARIK DURSUN K.**

Bu kitap Türk Dil Kurumu 1961 ödülünü kazanmıştır.

Fiatı: 3 lira.

GÜLLÜ GÜZEL

Yazan: **MERAL ÇELEN**

Güçlü kadın yazarlarımızdan Meral Çelen bu kitabındaki hikâyelerinde, bir aydın kadın bakışıyla olayları görüp tatlı bir deyişle anlatıyor.

Fiatı: 3 lira.

DENGE UZMANI

Genç kuşağın en başarılı hikâyecilerinden Orhan Duru çok orijinal anlatışıyla dikkati çeken yazardır. En güzel hikâyeleri bu kitapta toplanmıştır.

Fiatı: 3 lira.

Bu kitapları ödemeli olarak isteyebilirsiniz.

DÜŞÜN YAYINEVİ - Cağaloğlu, Gazi Sinan Paşa Sok. No: 12 İSTANBUL

Dünya Mizahından Örnekler

KAHVE FİNCANI

Carlo MANZONI'den: **Münip KORUYAN**

Karolin Hala'nın kahve takımı, daima, evin emin bir yerinde saklı durur.

Bir şaheser olan bu kahve takımını görmek arzusuyla yanıp tutuşur, buna rağmen ancak pek seyrek olarak görebilirdik.

Bunun için, herkesin evden çıkıp gitmesini beklerdik. Karolin Hala alış veriş için çarşıya gider ve hele dönmesi de uzun sürerse, keyfimize diyecek olmazdı.

O zaman, ayak parmaklarımızın ucuna basarak, usulca karanlık odaya girer, itina ile dolabı açar, güzelce katlanmış örtüleri kaldırıp, altta bulunan mukavva kutuyu dışarı çıkarırdık.

Bir müddet kutuyu gözden geçirir ve sonra kapağını kaldırırdık. Teker teker kâğıtlara sarılıp, ince yongalar arasına yerleştirilmiş olan kahve takımını bir an heyecanla seyrederdik. Sonra nefesimizi tutarak, fincanlardan birini alır, kâğıdını açardık.

Fincan, bütün güzelliği ile gözlerimizin önünde durur, biz de hayran hayran bakardık. Bunlar üzerlerinde mini mini bir çok çiçek resimleri bulunan pek şık, beyaz porselen fincanlardı. Son derece zariftiler; ufak bir tazyik ve sadme karşısında kırılmaları işten bile değildi.

Kahve takımı, Karolin Hala'ya düğün hediyesi olarak gelmişti. August Amcam anlatırdı: Karolin Hala'ya bu hediye geldiği zaman, sevincinden zıp zıp zıplamış. Tabağiyle on iki fincan ve bir şekerlikten ibaret olan kahve takımını, yemek odasındaki büyük masanın üzerine koymuşlar.

Derken bir gün, Karolin Hala onları tekrar kâğıtlarına sarıp, itina ile mukavva kutuya yerleştirmiş. Bu kutuyu da, yatak odasındaki dolabın en emin bir köşesine saklamış.

O gün bu gündür, kahve takımının tamamını görmek kimseye nasip olmamış.

Karolin Hala, kahve takımından, bir eşi benzeri olmayan pek az rastlanan kıymetli bir matahmış gibi bahsederdi.

Ve şayet bir misafir gelirse, kahveyi, ağız yerleri kırık, âdi fincanlarla verirdi. Bunun için de,

— Kusura bakmayın, derdi, kahve takımımız o kadar zarif ki, fincanlardan birinin kazara «çıt» diyip kırılmasından korkuyorum. Hem sonra, kırılanı da yerine koymak imkânsız hale geldi; hiçbir yerde bulunmuyor artık.

Bunu söyledikten sonra yatak odasına gider, dolabı açıp, tabağiyle bir fincan çıkarır ve göstermek için tekrar misafirlerin yanına dönerdi.

Fincanı ve tabağı gayet ihtimamla masanın üzerine kor ve bütün misafirler de hayran hayran fincanı tetkike koyulurlardı. Bazan, erkek misafirlerden biri, markasını görebilmek için, fincanı eline alarak, evirip çevirmek cür'etini gösterirdi. Adam, Amerikayı keşfetmiş gibi,

— A, Rosenthal'mış! derken, Karolin Hala'nın âdeta nefesi kesilecekmiş gibi olur, birden fincanı kaparcasına alıp, tekrar gizli yerine götürürdü.

Misafirlere gösterdiği hep ayni fincan idi; yani kutu açılınca hemen en üstte duranı..

Biz buna, göstermelik fincan adını takmıştık. Misafirler, daima boş kalan bu fincanın karşısına geçip, ağız yerleri kırık, âdi fincanlardan kahvelerini yudum yudum içerlerdi.

Bununla beraber, bütün kahve takımının orada durduğunu sanırdı herkes.

Bu sebeple, ara sıra dolabı karıştırmak ve Karolin Hala'nın kutsal bir emanet gibi koruduğu bu harika kahve takımını incelemek için, herkesin evden gitmesini beklerdik.

Elbette ki, kolaylıkla kırılabilen bu aile yadigârından uzak durmamız gerekiyordu. Karolin Hala'nın fikrince, bir metre uzakta bile olmamız, fecî sonuçlara sebebiyet verebilirdi.

Bu fincan, bizim için erişilmesi imkânsız bir hayalden ibaretti. Biz onu ancak uzaktan görebilirdik; işin aslına bakılacak olursa, görmekten ziyade sezmek denebilir buna. Ve her defasında, onu elimize alıp okşamak ve Karolin Hala'nın, misafirlerin önünde fincanı pencereye doğru tutup yaptığı gibi, şeffaflığına hayran olmak arzusunu duyardık. Fakat bunu yapmak ne haddimize; zira biz, Karolin Hala'nın gözünde, düpedüz yabani kişilerdik; elimize geçen her şeyi kırıp bozmaktan başka bir marifetimiz yoktu.

Bu sebeple, evde kimsenin bulunmadığı anlardan faydalanmağa bakardık. Evde kimse olmayınca, hemen ayak parmaklarımızın ucuna basarak yatak odasına dalar, dolabı açar, meşhur göstermelik fincanını kutudan çıkarır ve kapalı pancurlardan sızan güneş ışığına tutup bakardık.

O zaman, fincan, mavi ve pembe yansımanlarla ışıl ışıl parlar, üzerindeki mini mini çiçek resimleri sahiciymiş hissini verirdi. Fincan güneş ışığında, âdeta altın tozu ile doluymuş gibi görünürdü gözüme.

Gelgelelim, birgün, tamiri asla kabil olmıyan bir kaza oldu.

Fincan elimden kayarak yere düştü ve tuzla buz oldu.

Bu beklenmedik kaza karşısında ilkin ne yapacağımı şaşırdım. Sonra yerdeki kırıkları bir bir toplayıp kâğıda sardım.

İçinde fincan kırıkları bulunan ufak paketi, kutunun en altına soktum; kutudan başka bir fincan alıp, üstteki ince yongaların ortasına koydum.

Artık her şey yolundaydı. Karolin Hala hiç bir şeyin farkına varmıyacaktı.

Kalp çarpıntıları içinde bir kaç gün geçirdim. Nihayet bir akrabamız çıkageldi; Karolin Hala yine kahve takımından söz etmeğe başladı.

Kalbim yerinden fırlıyacakmış gibi çarpıyordu. Derken, Karolin Hala sür'atle yerinden kalkıp yatak odasının yolunu tuttu. Biraz sonra kızılca kıyamet kopacağını düşünerek, onun dönmesini bekledim.

Nihayet, elinde fincan olduğu halde Karolin Hala göründü; etrafa tebessümler saçarak geliyordu. İçim ferahlıyarak bir «oh» çektim.

Hiçbir şeyin farkına varmamıştı. O andan itibaren, bir daha dolabı hiç karıştırmadım.

Kazayı artık unutmuştum. Halanın misafirlere gösterdiği fincan, kutunun en üstünde duran hep ayni fincandı. Fakat uzun bir müddet sonra, içimi yeğenime döktüm; olanı biteni anlattım. Yeğenim, korkudan az daha bayılacaktı.

— Ben de, dedi, bir fincan kırdım, hem de Karolin Hala'nın yatak odasında sakladığı kahve takımındaki fincanlardan birini.. Mutlaka görmek istiyordum; bu arzumu yenemedim. Nasıl oldu bilmiyorum, fincan birden elimden kaydı. Kırıklarını kâğıda sarıp, kutunun en altına koydum. Eğer halâ bütün takımı çıkarmazsa, bunun farkına varmıyacaktır.

Halanın bütün takımı ortaya çıkarmaması için Allaha dua ettik; anlaşılan, Allah duamızı kabul etmiş olacaktı. Bundan uzunca bir zaman sonra, erkek kardeşimle öbür yeğenim, bana sırlarını açtılar.

Erkek kardeşim bir, yeğenimse iki fincan kırmıştı. Hesap yaptık. Beş fincan kırılmıştı; fakat gerçekten yalnız beş fincan mıydı kırılan?

Hepimiz bahçede toplandık. Kardeşlerim ve yeğenlerimle sekiz kişiydik. Kırılan fincanları saydık. Dokuz mu yoksa on muydu?

Kaç fincan kırıldığını tam olarak bilmiyorduk. Hem bu kadar yıl sonra nasıl bilebilirdik ki?

Bu sebeple, halanın evde olmadığı bir gün, içimizden birini kontrol için oraya gönderdik.

Biraz sonra geri gelerek, sadece iki sağlam fincan kalmış olduğunu bildirdi; fakat bunlardan birini de, karanlıkta eliyle yoklarken kırmış.

Demek oluyor ki, bizim kıymetli kahve takımından kala kala bir tek fincan kalmış, fakat Karolin Hala'nın bundan haberi yok. Ona kalırsa, kutuda sapsağlam on iki fincan var.

Yine, misafirler gelince, doğruca yatak odasına gidiyor ve elinde o kutsal ve kıymetli emanet olduğu halde dönerek, fincanı ışığa tutuyor, misafirlerin hayret nidalarını ve iltifatlarını duydukça, mutluluğundan âdeta deliye dönüyordu.

— Çok ince, kardeş; kullanılacak gibi değil. Allah korusun, birisi kırılsa, bütün takım mahvolacak. Ondan sonra kaldır hepsini çöp tenekesine at.

Kahve yine, o eski kırık dökük fincanlarla içiliyor, bizim göstermelik fincan ise, misafirleri çatlatırcasına, masanın üzeri ne kurulmuş olarak duruyor.

Bu arada biz biraz daha büyüdük. Fakat, Karolin Hala'nın göstermelik fincanı almak için yatak odasına gittiğini gördüğümüz zaman, yine kalbımız yerinden fırlıyacakmış gibi çarpar, ve biz dabire, fincanı elinden düşürmemesi için dua ederdik.

Biz de onunla beraber giderdik: kalbimiz âdeta durur gibi olurdu. Ona çok dikkatli olmasını hatırlatırdık; hattâ, fincan elinde sallanacak olsa, hemen yakalayıp kırılmasını önlemek için hep tetikte dururduk.

Tabii, Karolin Hala da, bu ilgimizden dolayı bizlere teşekkür ederdi.

Geçen gün bizden, ölümünden sonra da kahve takımına hep böyle ihtimamla bakmamızı istedi.

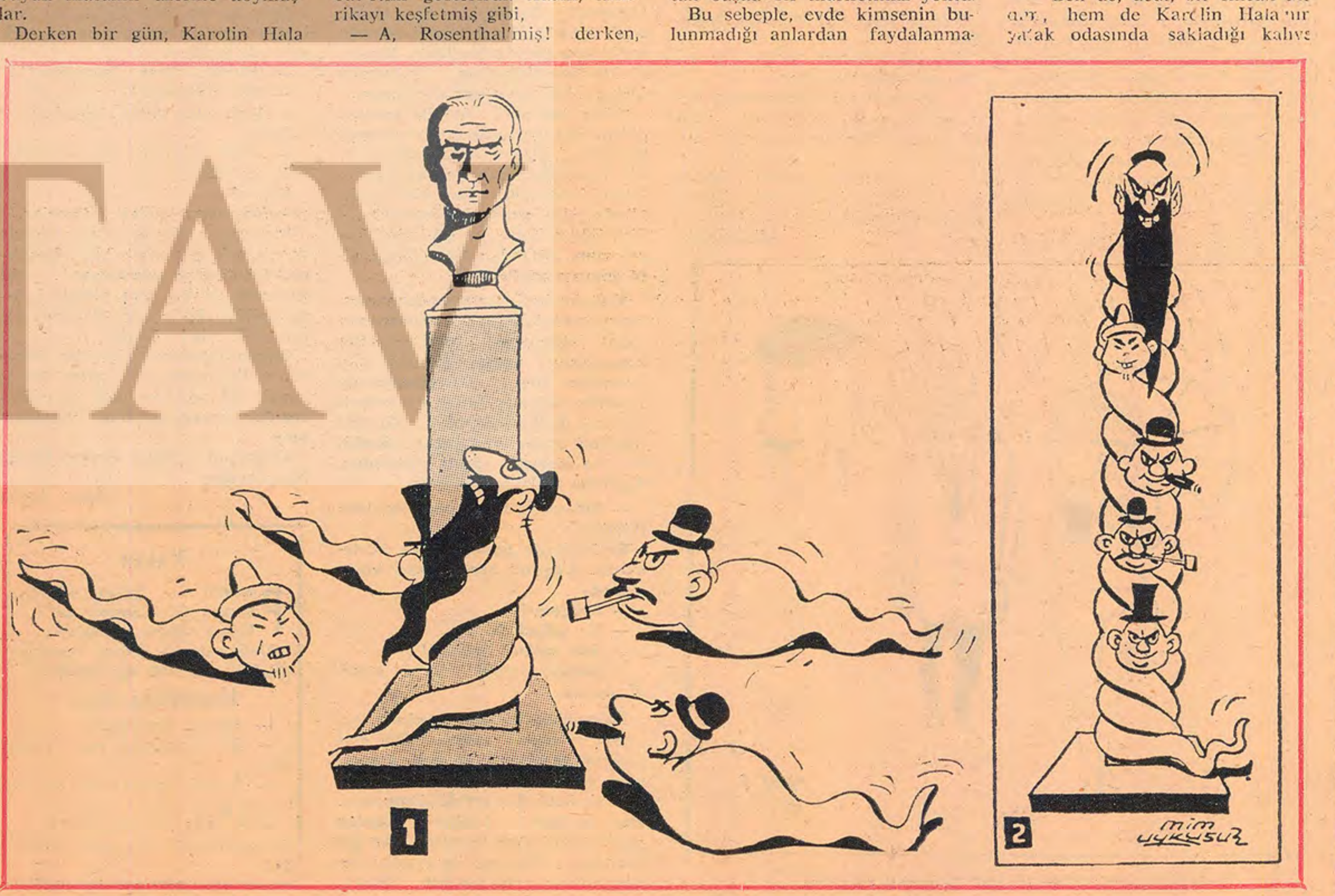

1

2

Sağlık ve zenginlik

Bir dost:

— Demek rahmetli beş para bırakmadan gitti?

Rahmetlinin karısı:

— Evet. Zengin olmak hırsıyla sağlığını yitirdi, sonra da sağlığını kazanmak için kazandığı parayı.

Üç piyes

Kadın:

— Umarım ki son evlenmeniz çok başarılı oldu.

Erkek:

— Elbettte. Yeni karımın geçmişinden tam üç tane başarılı piyes çıkardım.